

MINISTERSTVO FINANCÍ

odbor Cenová politika

č.j. MF-26694/2017/16-3 PID MFCR7XPARW

V Praze, dne 26. září 2017

Výhradně pro služební potřebu

Metodická pomůcka pro výkon cenové kontroly

Obsah:

I. Úvod	3
II. Metodická příprava a metodické řízení cenové kontroly	3
III. Postup před zahájením cenové kontroly	3
A. Příprava cenové kontroly, úkony předcházející kontrole	3
B. Zajištění důkazů před zahájením cenové kontroly	4
IV. Zahájení cenové kontroly, pověření k provedení cenové kontroly a průkaz totožnosti kontrolního pracovníka	4
A. Zahájení cenové kontroly	4
B. Pověření k provedení cenové kontroly	5
V. Hlavní principy cenové kontroly	6
VI. Jednotlivé typy cenových kontrol	7
A. <u>Cenová kontrola zaměřená na zneužití hospodářského postavení při sjednávání ceny (ustanovení § 2 odst. 3 a 4, § 16 odst. 2 písm. b) zákona)</u>	7
A.1. Základní charakteristika	7
A.2. Postavení prodávajícího (kupujícího) na trhu (ad 46.a))	11
A.3. Nalezení ceny téhož nebo srovnatelného zboží (ad 46.b))	11
A.4. Určení obvyklé ceny (ad 46.c))	12
A.5. Vyčíslení výše nepřiměřeného majetkového prospěchu (ad 46.d)).....	13
B. <u>Cenová kontrola dodržování úředně stanovených cen - specifika cenové kontroly zaměřené na dodržování úředně stanovené maximální, pevné nebo minimální ceny nebo nesplnění určené podmínky příslušné k této ceně (§ 5 a § 16 odst. 1 písm. a), b) a c) a odst. 3 zákona)</u>	13
C. <u>Cenová kontrola dodržování věcně usměrňovaných cen (§ 6 a § 16 odst. 1 písm. d) a e) a odst. 3 písm. b) zákona)</u>	14
C.1. Zaměření jednotlivých cenových kontrol dodržení § 6 odst. 1 zákona	14
C.2. Postup při kontrole dodržení § 6 odst. 1 písm. a) zákona	15
C.3. Postup při kontrole dodržení § 6 odst. 1 písm. b) zákona.....	15
C.4. Postup při kontrole dodržení § 6 odst. 1 písm. c) zákona	16
C.4.a Základní zaměření kontroly	16
C.4.b Postup cenové kontroly v případě uplatnění regulačního pravidla založeného na stanovení závazného postupu při tvorbě cen.....	16
C.4.c Postup cenové kontroly v případě uplatnění regulačního pravidla založeného na stanovení závazného postupu při kalkulaci cen (ekonomicky oprávněné náklady a přiměřený zisk)	16
D. <u>Cenová kontrola dodržování cenového moratoria (§ 9 a § 16 odst. 1 písm. a), b), c), f) a odst. 3 písm. a) a b) zákona)</u>	20
E. <u>Cenová kontrola cenové evidence (§ 11 zákona)</u>	20
F. <u>Cenová kontrola dodržení § 12 zákona</u>	21

G. Vyžádání cenových informací podle § 12 zákona.....	21
H. Cenová kontrola označení zboží cenou (§ 13 zákona)	21
CH. Cenová kontrola označení zboží cenou – ceny zájezdů (§ 13a zákona).....	24
I. <u>Cenová kontrola spočívající v kontrole plnění opatření uložených k nápravě podle § 14 odst. 2 písm. c) zákona.</u>	25
<u>VII. Ukončení cenové kontroly</u>	25
A. <u>Protokol</u>	25
A.1. Pořízení protokolu.....	25
A.2. Náležitosti protokolu v části týkající se zjištěného porušení cenových předpisů při jednotlivých typech kontrol:.....	26
A.2.a Kontrola zaměřená na zneužití hospodářského postavení podle § 2 odst. 3 zákona.....	26
A.2.b Kontrola maximálních cen podle § 5, věcně usměrňovaných cen podle § 6 a § 7 zákona.....	26
A.2.c Kontrola zaměřená na evidenční, informační a označovací povinnosti podle § 11, § 12, § 13 a § 13a zákona	27
A.3. Závěr protokolu.....	27
A.4. Podání písemné zprávy podle ustanovení § 10 odst. 2 kontrolního řádu.....	27
B. <u>Dodatek protokolu</u>	27
C. <u>Námitkové řízení</u>	28
D. <u>Některé další procesní úkony</u>	28
<u>VIII. Řízení o přestupku</u>	
A. <u>Promlčení přestupku</u>	29
B. <u>Zahájení řízení o přestupku</u>	29
C. <u>Spis</u>	31
D. <u>Rozhodnutí</u>	31
E. <u>Příkaz a příkaz na místě podle nového přestupkového zákona</u>	34
F. <u>Rozhodnutí o uložení paušálních nákladů řízení</u>	34
G. <u>Ochrana před nečinností podle § 80 správního řádu</u>	35
H. <u>Lhůta pro podání žaloby</u>	35
<u>IX. Závěrečná ustanovení</u>	36
<u>Přílohy:</u>	
<u>Vzory:</u>	
č. 1 - vzor - Pověření k provedení cenové kontroly	37
č. 2 - vzor – Protokol o provedení cenové kontroly (obecný).....	38
č. 3 – vzor – Dodatek k protokolu.....	41
č. 4 - vzor – Protokol o kontrole dodržování § 11 a 13 zákona	43
č. 5 - vzor – Usnesení podle § 36 správního řádu	45
č. 6 - vzor – Oznámení o zahájení správního řízení.....	46
č. 7 - vzor – Oznámení o ukončení dokazování – seznámení se s podklady pro rozhodnutí.....	47
č. 8 - vzor –Rozhodnutí o přestupku	48
č. 9 - vzor – Příkaz	50

I. Úvod

1. Ministerstvo financí odbor 16 – Cenová politika (dále jen „MF“) vydává metodickou pomůcku pro výkon cenových kontrol (dále jen „metodická pomůcka“), která slouží výhradně pro vnitřní potřebu cenových kontrolních orgánů při provádění cenových kontrol. Metodická pomůcka není závazným příkazem k jednání a míra jejího využití se řídí povahou a složitostí případu. Při jejím uplatnění vycházejí cenové kontrolní orgány kromě zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, (dále také „zákon“ a „zákon o cenách“) a vyhlášky č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, (dále také „prováděcí vyhláška“), ze zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, ze zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole, (dále také „kontrolní řád“), ze zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, (dále také „správní řád“), ze zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, (dále také „nový přestupkový zákon“), a Seznamu zboží s regulovanými cenami, vydávaným Ministerstvem financí formou výměrů - dále též jen „regulační výměr“.

Metodická pomůcka upravuje zejména postup cenové kontroly podle části IV. zákona a správní trestání podle části V. zákona (resp. nového přestupkového zákona).

2. Kontrola cen se vztahuje výlučně na zboží prodávané na tuzemském trhu. Znamená to, že ve všech etapách kontroly dodržování podmínek regulace cen je nezbytné vyčlenit objem zboží, prokazatelně prodaného na zahraniční trh, z rozsahu kontrolovaného zboží.

II. Metodická příprava a metodické řízení cenové kontroly

3. Cenové kontroly jsou prováděny

- a) na základě požadavku MF na provedení cenové kontroly,
- b) z vlastního podnětu cenových kontrolních orgánů dle zaměření a plánů cenových kontrol,
- c) z vlastního podnětu cenových kontrolních orgánů na základě stížnosti nebo oznámení.

4. Při provádění cenových kontrol podle bodu 3. a) odpovídá za metodické řízení GFŘ a za metodickou přípravu SFÚ. MF poskytuje metodickou podporu.

5. Cenové kontroly prováděné podle bodů 3. b) a 3. c) metodicky připravuje a řídí příslušný cenový kontrolní orgán.

6. V případě, že cenový kontrolní orgán obdrží stížnost nebo oznámení, které mu dle působnosti nepřísluší, postoupí jej podle § 12 správního řádu usnesením k vyřízení věcně a místně příslušnému orgánu.

7. MF pořádá podle potřeby konzultační dny k výkladu a řešení metodických postupů cenové kontroly zaměřené na výměnu zkušeností a prohlubování jejich znalostí. Dále MF poskytuje individuální metodické konzultace na žádost příslušných cenových kontrolních orgánů a vydává metodická stanoviska.

III. Postup před zahájením cenové kontroly

A. Příprava cenové kontroly, úkony předcházející kontrole

8. Zahájení cenové kontroly podle § 5 kontrolního řádu předchází fáze přípravy. Jejím cílem je získat co nejvíce informací o kontrolované osobě a o prostředí, ve kterém působí, dále o zboží, jehož cena je předmětem kontroly a popř. o dalším zboží, které jej může zastoupit v jeho základních užitných vlastnostech z hlediska kupujícího. Zároveň kontrolní pracovník předběžně vymezí

období, jehož se cenová kontrola týká (dále jen „*kontrolované období*“), přičemž toto období může být v průběhu kontroly oproti kontrolovanému období uvedenému v pověření k provedení cenové kontroly pouze zkráceno.

9. V etapě přípravy cenové kontroly shromáždí kontrolní pracovník co nejúplnější dosažitelné údaje v rozsahu, který vyžaduje konkrétní kontrolní případ podle typu cenové kontroly, např. o:

- způsobu regulace cen kontrolovaného zboží,
- tom, zda není současně úředně stanovena cena krajem nebo obcí,
- ekonomické situaci kontrolované osoby, jejím postavení na trhu kontrolovaného zboží a podílu kontrolovaného zboží na tomto trhu, formě právní subjektivity,
- technologických a technických (konstrukčních) charakteristikách srovnatelného a kontrolovaného zboží,
- všeobecné nabídkové a poptávkové situaci, strukturu hlavních prodávajících a kupujících kontrolovaného zboží, podílu dovezeného zboží,
- případné existenci dohody o přímém nebo nepřímém určování cen (např. u kartelové dohody),
- výsledcích předchozích cenových kontrol u kontrolované osoby, pokud byly provedeny.

B. Zajištění důkazů před zahájením cenové kontroly

10. Podle § 3 kontrolního řádu může kontrolní orgán provádět před zahájením kontroly úkony, jejichž účelem je opatření podkladů pro posouzení, zda zahájit kontrolu. O úkonech podle § 3 odst. 1 kontrolního řádu se pořídí záznam. Navazuje-li na tyto úkony kontrola, mohou sloužit skutečnosti takto získané jako podklad pro kontrolní zjištění.

Podstatou provádění úkonů předcházejících kontrole je totiž právě opatření podkladů k posouzení, zda zahájit či nezahájit kontrolu. S tím souvisí též odlišení těchto úkonů od kontroly. Úkony předcházející kontrole však nemohou nahradit samotnou kontrolu. Dospěje-li kontrolní orgán v rámci jejich provádění k pochybnostem o souladu zjištěného stavu se stavem žádoucím, zahájí kontrolu, v rámci níž jsou konkrétní nedostatky identifikovány. S ohledem na zvýšení efektivity kontrolní činnosti však lze dílčí zjištění provedená v rámci úkonů předcházejících kontrole využít při navazující kontrole, aniž by bylo třeba tytéž úkony opakovat, čímž je současně eliminována též případná zátěž kontrolovaných osob.

Záznam bude mít náležitosti protokolu dle správního řádu. Se záznamem je třeba seznámit přítomné osoby poskytující součinnost a následně také kontrolovaný subjekt.

Za úkony podle § 3 kontrolního řádu může být považován také postup podle § 12 zákona o cenách.

11. Zákon v § 14 odst. 5 upravuje obdobně postup kontrolního orgánu před zahájením kontroly, přičemž uvádí, že zajistit důkazy v maloobchodě a ve službách lze i bez přítomnosti kontrolované osoby nebo osoby oprávněné jednat jménem kontrolované osoby za účasti osob zajišťujících prodej zboží nebo poskytování služby.

Vzhledem k tomu, že problematiku komplexně upravuje kontrolní řád, doporučuje se při zajišťování důkazů před zahájením kontroly postupovat podle § 3 kontrolního řádu.

IV. Zahájení cenové kontroly, pověření k provedení cenové kontroly a průkaz totožnosti kontrolního pracovníka

A. Zahájení cenové kontroly

12. Cenová kontrola je podle § 5 kontrolního řádu zahájena prvním kontrolním úkonem, jímž je
a) předložení pověření ke kontrole kontrolované osobě nebo jiné osobě, která kontrolované osobě dodává nebo dodala zboží nebo ho od ní odebrala či odebírá, koná nebo konala pro ni

práce, anebo jí poskytuje nebo poskytovala služby nebo její služby využívala či využívá, případně se na této činnosti podílí nebo podílela (dále jen „*povinná osoba*“), jež je přítomna na místě kontroly,

- b) doručení oznámení o zahájení kontroly kontrolované osobě; součástí oznámení musí být pověření ke kontrole, anebo seznam kontrolujících, nebo
- c) první z kontrolních úkonů bezprostředně předcházejících předložení pověření ke kontrole kontrolované osobě nebo povinné osobě, jež je přítomna na místě kontroly, pokud je provedení takových kontrolních úkonů k výkonu kontroly třeba.

13. Pověření vydává dle kontrolního řádu a v souladu s ustanovením § 14 odst. 1 zákona příslušný cenový kontrolní orgán podle své působnosti stanovené zákonem č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů.

14. Vzájemná práva a povinnosti cenového kontrolního orgánu a kontrolované osoby jsou v otázkách neřešených cenovými předpisy upraveny kontrolním řádem. Nestanoví-li kontrolní řád jinak, postupuje se při kontrole podle správního řádu.

15. Vždy je potřeba před výkonem cenové kontroly ověřit název a sídlo kontrolované osoby v obchodním, příp. živnostenském rejstříku.

Pokud jde u kontrolované osoby o opakovanou cenovou kontrolu, z vymezení opakované kontroly musí být jednoznačně zřejmé, že její zaměření (s ohledem na předmět kontroly, resp. kontrolované období) není totožné s předmětem předcházející cenové kontroly. Musí být patrné, jaké důvody či skutečnosti, případně i dříve neznámé, cenové kontrolní orgány k takovému postupu vedou. Cenový kontrolní orgán nemůže v další kontrole zkoumat skutečnosti či pochybení, které mu byly nebo při vynaložení příslušného profesionálního úsilí měly být známy již při kontrole předchozí. (Podle rozsudků NSS 5 Afs 223/2004, 2 Afs 31/2005 a III. ÚS 510/02).

B. Pověření k provedení cenové kontroly

16. Pověření k provedení cenové kontroly pro konkrétního kontrolního pracovníka vydává příslušný pracovník cenového kontrolního orgánu.

17. Pověření ke kontrole má formu písemného pověření k jednotlivé kontrole nebo průkazu, stanoví-li tak právní předpis (viz např. § 14 odst. 1 zákona).

18. Pověření k jednotlivé kontrole musí obsahovat zejména:

- **název kontrolované osoby**, není-li to možné, tak věcné nebo místní vymezení kontrolované osoby,
- **označení kontrolního orgánu**,
- **jména a příjmení kontrolních pracovníků vč. určení vedoucího skupiny a čísla služebních průkazů nebo osobní čísla pracovníků**,
- **předmět kontroly** - např. kontrola dodržování maximálních cen, označování zboží cenami, cenové evidence, možné porušení ustanovení § 2 odst. 3 zákona,
- **kontrolované období**,
- **datum zahájení kontroly**,
- **podpis oprávněné úřední osoby**,
- **otisk úředního razítka**,
- **datum vystavení pověření**.

19. Pověření ve formě průkazu musí obsahovat zejména:

- **jméno, příjmení a funkci kontrolního pracovníka**,

- **orgán, který průkaz vydal,**
- **rozsah oprávnění ke kontrole,**
- vymezení **platnosti průkazu,**
- **otisk úředního razítka,**
- **podpis osoby, která průkaz vydala** s uvedením jejího jména a příjmení.

Obsahují-li dosavadní pověření ke kontrole ve formě průkazu odkaz na zákon o státní kontrole, zůstávají ve smyslu ustanovení § 29 odst. 2 kontrolního řádu v platnosti nejdéle do 31. prosince 2017.

V. Hlavní principy cenové kontroly

20. Po zahájení kontroly může kontrolní pracovník sepsat zápis o zahájení cenové kontroly, pokud to sám považuje za potřebné nebo pokud o to požádá kontrolovaná osoba. Jeho součástí může být výzva k předložení dokladů potřebných ke kontrole.

21. Kontrolní pracovník vyzve kontrolovanou osobu, aby sdělila písemně, které předkládané doklady a údaje **považuje za obchodní tajemství**. Podle soudní judikatury pozdější sdělení kontrolovaného (např. ve správním řízení), že některé části správního spisu jsou obchodním tajemstvím, nelze akceptovat. Pokud kontrolovaná osoba označí část spisu za obchodní tajemství později, např. aby neumožnila nahlížení do spisu dotčeným osobám, nelze její požadavek akceptovat a správní orgán do těchto částí spisu nahlédnutí umožní. K této problematice viz nálezy Nejvyššího správního soudu v Brně spis. zn. 7 A 118/2002 a 6 A 136/2002 a Nejvyššího soudu ČR spis. zn. 29 Odo 396/2002 - informace z dokumentů založených ve sbírce listin.

Ustanovení § 504 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, uvádí, co lze označit za obchodní tajemství následovně: „*Obchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení.*“ Dále ustanovení § 2985 uvádí, co je porušením obchodního tajemství: „*Porušením obchodního tajemství je jednání, jímž jednající jiné osobě neoprávněně sdělí, zpřístupní, pro sebe nebo pro jiného využije obchodní tajemství, které může být využito v soutěži a o němž se dověděl tím, že mu tajemství bylo svěřeno nebo jinak se stalo přístupným na základě jeho pracovního poměru k soutěžiteli nebo na základě jiného vztahu k němu, popřípadě v rámci výkonu funkce, k níž byl soudem nebo jiným orgánem povolán, nebo vlastním nebo cizím jednáním přičícím se zákonu.*“

22. Jednání se vede se statutárním zástupcem kontrolované osoby (dle výpisu z obchodního rejstříku nebo podle živnostenského oprávnění) nebo s osobou oprávněnou jednat jménem kontrolované osoby. Pro další práci při provádění cenové kontroly může být kontrolovanou osobou určena osoba, která bude v průběhu kontroly zajišťovat podklady a případně další úkony podle požadavků pracovníků cenové kontroly.

23. Pokud se kontrolovaná osoba nechá zastupovat, v plné moci má být uvedeno, v jakém rozsahu jí bude zástupce zastupovat a zda zmocnění přijal. Kontrolní pracovník ověří, zda rozsah plné moci splňuje náležitosti pro zastupování ve věci cenové kontroly a případně následného správního řízení. Ze zastoupení vznikají práva a povinnosti přímo zastoupenému. Písemnosti se zasílají zástupci (postup podle ustanovení § 19 a následující správního řádu o doručování).

24. Obsahem vlastní kontroly prováděné u kontrolované osoby je zejména

- ověření, popř. doplnění vstupních údajů o kontrolované osobě. Mimo jiné také toho, zda neměl nebo nemá být uplatněn postup podle ustanovení § 7 zákona. Pokud ano, vymezení, jakého období se toto uplatnění týká,

- kontrola dodržování cenových předpisů podle ustanovení zákona, prováděcí vyhlášky nebo jiných právních předpisů a rozhodnutí,
- vlastní zjištění skutkového stavu,
- prověření, zda vznikl nepřiměřený majetkový prospěch,
- vyčíslení výše nepřiměřeného majetkového prospěchu (viz ustanovení § 14 odst. 3 zákona),
- vyhotovení protokolu se závěrem, zda došlo či nedošlo k porušení cenových předpisů.

25. V úvodu cenové kontroly kontrolní pracovník ověří shromážděné údaje, případně doplní od kontrolované osoby potřebné podklady. Dává přitom přednost původním dokladům, které získává podle potřeby i osobně přímo z evidencí kontrolované osoby, před účelově zpracovanými podklady kontrolované osoby a zamezuje snahám o průtahy a zatajování informací.

26. Poté kontrolní pracovník provede kontrolu na základě příslušných ustanovení zákona a prováděcí vyhlášky nebo jiných právních předpisů a rozhodnutí, pokynů obdržených při zadání cenové kontroly a podle návodu k postupům podle typu cenové kontroly. V nezbytných případech podle závažnosti a složitosti předmětu kontroly cenový kontrolní orgán využívá konzultací s MF.

27. Zjistí-li kontrolní pracovník, že došlo k porušení cenových předpisů, je povinen v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 zákona prozkoumat, zda kontrolovaná osoba získala nepřiměřený majetkový prospěch a vyčíslit jej, příp. zdůvodnit, proč jej nelze vyčíslit. (Ceny pro vyčíslení nepřiměřeného majetkového prospěchu jsou včetně DPH, pokud nevyplývá z regulačních pravidel jinak). Zákon definuje, kdy prodávající nebo kupující získá nepřiměřený majetkový prospěch. Podle ustanovení § 14 odst. 4 zákona prodávající získá nepřiměřený majetkový prospěch dnem jeho připsání na účet, popřípadě dnem převzetí hotovosti. Kupující získá nepřiměřený majetkový prospěch dnem, kdy získal předmětné plnění.

28. Porušení cenových předpisů prokazuje kontrolní pracovník popisem skutkového stavu v protokolu, který vyhotoví po provedení kontroly v souladu s ustanovením § 14 zákona a § 12 kontrolního řádu. Do protokolu se uvede pouze ustanovení zákona, specifikující zjištěné jednání jako přestupek (§ 16 odst. 1, 2 nebo 3 zákona), nikoliv sankční ustanovení (§ 16 odst. 4 zákona).

29. Získá-li kontrolní pracovník podezření na porušení předpisů spadajících do kompetence jiných kontrolních nebo dozorových orgánů, je nutno tyto orgány o zjištěné skutečnosti uvědomit.

VI. Jednotlivé typy cenových kontrol

A. Cenová kontrola zaměřená na zneužití hospodářského postavení při sjednávání ceny (ustanovení § 2 odst. 3 a 4, § 16 odst. 2 písm. b) zákona)

A.1. Základní charakteristika

30. Cenová kontrola dodržování ustanovení § 2 odst. 3 a 4 zákona má za cíl zjistit, zda prodávající či kupující nezneužívá svého výhodnějšího hospodářského postavení na trhu k získání nepřiměřeného majetkového prospěchu. Tento typ kontroly se neprovádí u cen zboží, které podléhá platné cenové regulaci.

31. Ustanovení § 2 odst. 3 a 4 zákona se vztahuje podle § 2 odst. 8 zákona i na výkon obchodníka či zprostředkovatele, kteří nakoupené tuzemské i dovážené zboží beze změny dále prodávají, ať konečnému spotřebiteli nebo pro výrobní spotřebu. Cena obchodního (odbytového, zásobovacího apod.) výkonu, i když není výslovně a samostatně sjednána, se pro účely zjišťování, zda došlo k porušení cenových předpisů, posuzuje odděleně od zbývajících částí ceny jako samostatně existující cena, včetně porovnání s obvyklou cenou tohoto výkonu.

32. Výhodnějším hospodářským postavením se rozumí dle § 2 odst. 4 zákona takové hospodářské postavení na daném trhu, ve kterém není kontrolovaná osoba vystavena podstatné cenové soutěži. Takové postavení umožňuje prodávajícímu nebo kupujícímu při sjednávání ceny chovat se do značné míry nezávisle na ostatních účastnících trhu a poskytuje mu možnost či příležitost ke zneužití výhodnějšího hospodářského postavení při sjednávání ceny. Zpravidla se jedná o takový subjekt, který disponuje značnou ekonomickou silou na příslušném trhu, která mu umožňuje bránit udržování účinné cenové soutěže, a tím i uplatňovat cenovou strategii do značné míry nezávislou na svých konkurentech a zákaznících.

33. Při této kontrole je nutno nejdříve provést analýzu trhu a tržní situace u kontrolovaného zboží a u zboží s ním srovnatelného a porovnatelného. Cílem je nejprve zjistit, zda připadá v úvahu, aby prodávající (kupující) měl na příslušném trhu kontrolovaného zboží výhodnější hospodářské postavení při sjednávání ceny oproti ostatním účastníkům trhu. Hospodářské postavení prodávajícího nebo kupujícího se posuzuje u výše zmíněného § 2 odst. 4 zákona zejména dle:

- objemu prodaného nebo nakoupeného zboží,
- podílu na daném trhu,
- hospodářské a finanční síly,
- právních nebo jiných překážek vstupu na trh,
- míry horizontálního i vertikálního propojení s jinými osobami na daném trhu.

Pokud tato analýza prokáže výhodnější hospodářské postavení při sjednávání ceny oproti ostatním účastníkům trhu, zaměří se kontrola na posouzení, zda toto postavení je zneužíváno. Kritériem pro toto posouzení je porovnání uplatněné ceny při prodeji nebo nákupu s cenou obvyklou, u nákupu též s oprávněnými náklady.

34. Při posuzování výhodnějšího hospodářského postavení je důležitým ukazatelem tržní podíl jednotlivých subjektů na příslušném trhu. Nižší podíl na trhu zpravidla signalizuje, že daný subjekt na tomto trhu nezaujímá výhodnější postavení. Extrémně vysoký tržní podíl zpravidla bývá sám o sobě důkazem výhodnějšího hospodářského postavení na trhu. Někdy však ani vysoký podíl na trhu nemusí znamenat výhodnější hospodářské postavení, např. jde-li jen o dočasný vysoký podíl na trhu. Z toho je zřejmé, že určitý podíl na vymezeném trhu daného zboží nemusí ještě sám o sobě být důkazem výhodnějšího hospodářského postavení anebo že takové postavení neexistuje. Podíl na trhu tedy není jediným faktorem, ovlivňujícím postavení subjektu na příslušném trhu. Je třeba zkoumat další vlivy, jako např. rozsah bariér při vstupu na příslušný trh, očekávané reakce v tržní strategii ze strany ostatních soutěžitelů, existenci cenových dohod mezi hospodářskými subjekty (cenový kartel), apod.

35. Cenovým kartelem se obvykle rozumí smluvní koordinace cenového tržního chování konkurentů, která má za cíl omezení nebo odstranění vzájemné soutěže. Cenový kartel jako jednání ve vzájemné shodě představuje takové situace, kdy praktická kooperace podnikatelů, pokud jde o cenovou strategii, vědomě nahrazuje jejich soutěž. Podstatou jednání ve vzájemné shodě je tedy forma koordinace mezi soutěžiteli, kteří, aniž by museli dosáhnout dohody v právním smyslu, nahrazují rizika soutěže vědomě praktickou vzájemnou kooperací.

V případě existence cenového kartelu mezi soutěžiteli s nízkým podílem na příslušném trhu vznikne pro takto cenově spojené prodávající (kupující) výhodnější hospodářské postavení celku spojeného takovou dohodou.

36. Pro posouzení, zda existuje cenový kartel, není nutné, aby cenová dohoda byla právně závazná pro zúčastněné strany. Dohoda existuje i tehdy, jestliže zúčastněné strany dosáhnou konsensu ohledně plánu, který omezuje nebo může omezit jejich volné určování cen. Není nutné, aby dohoda obsahovala sankce nebo prostředky pro vynucení dohody. Vzájemná shoda nemusí být vyjádřena

ani výslovným jednáním, ale může být naplněna i pouhou akceptací např. shodných cen účtovaných konkurencí způsobem, který nebudí pochybnosti o úmyslu shodné ceny udržet za jiných nezměněných obchodních, dodavatelských či platebních podmínek. Dohody tedy mohou mít i konkludentní charakter. Tento konsensus nemusí být dosažen verbálně a může se dosáhnout jakýmkoliv přímým nebo nepřímým kontaktem mezi stranami. Za dohodu je považováno jakékoli ujednání nebo chování, pokud je jím vyjádřena shoda projevů vůle.

37. Stejně ceny u jednotlivých soutěžitelů nemusejí být vždy výsledkem dohody nebo jednání ve vzájemné shodě. Za kartel se nepovažuje pouhé paralelní jednání, kdy jeden soutěžitel následně reaguje na jednání jiného v důsledku vývoje na trhu, a nikoliv v důsledku cenové koordinace. Toto cenové následování není důkazem o jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě. Rozlišení paralelního jednání a cenového kartelu je poměrně náročným úkolem pro kontrolní orgány a je mu potřebné věnovat podrobnou teoretickou přípravu kontrolních pracovníků.

Cenové kontrolní orgány mohou v rámci posuzování, zda nedošlo ke zneužití postavení na příslušném trhu ve smyslu § 2 odst. 3 a 4 zákona, samy zjišťovat pro účely cenové kontroly, zda jsou soutěžící cenově spojeni.

38. Příslušný trh představuje prostorový a časový souběh nabídky a poptávky takového zboží a služeb, které jsou pro uspokojení určitých potřeb z funkčního hlediska zastupitelné či zaměnitelné. Jedná se o trh, na němž se kontrolované zboží pravidelně prodává spolu se všemi druhy zboží, které ho mohou zastoupit v jeho základních užitečných vlastnostech z hlediska kupujícího. Při zjišťování zaměnitelnosti zboží se zohledňují jeho vlastnosti a zamýšlený způsob použití ve vztahu k ceně.

39. Příslušný trh je vždy nutno zkoumat z těchto tří hledisek:

- věcného,
- územního,
- časového.

40. Pro posuzování **věcného hlediska** příslušného trhu je rozhodující zastupitelnost zboží. Je posuzována z hlediska funkčního užití zboží (určující je hledisko spotřebitele, který zastupitelnost posuzuje podle vlastností zboží významných k uspokojení jeho potřeby). Věcně příslušný trh zahrnuje výrobky a služby, které spotřebitel pokládá z hlediska jejich vlastností za shodné, zaměnitelné nebo nahraditelné. Výrobky musí být zkoumány z toho hlediska, k jakému účelu slouží, jakou konkrétní potřebu uspokojují a zda jsou z tohoto hlediska pro spotřebitele rovnocenně použitelné. Může dojít i k situaci, že stejný výrobek používaný pro různé účely patří do různých trhů (např. líh pro potravinářské účely a pro využití ve zdravotnictví). Na druhé straně mohou existovat výrobky sloužící ke stejnému účelu, ale lišící se tak, že se jedná o výrobky dvou odlišných příslušných trhů (např. spotřebiče na různá paliva).

Vždy je rozhodující, zda jsou výrobky rozlišitelné v očích spotřebitele. Druhy zboží, kterými je možno bez problémů nahradit jiné zboží, jsou součástí téhož příslušného trhu.

Aby bylo možno učinit závěr, že trh určitého zboží je dostatečně odlišný od trhu s jiným zbožím, musí se jednotlivé druhy zboží na každém z trhů odlišovat takovými specifickými rysy, které je činí omezeně zaměnitelnými s jinými druhy zboží.

41. **Územní hledisko** příslušného trhu lze vymezit tak, že územně příslušný trh zahrnuje oblast, v níž jsou u sledovaného druhu zboží dostatečně homogenní soutěžní podmínky a která se tak zřetelně odlišuje od jiných oblastí. Trh se z tohoto hlediska posuzuje s ohledem na dostupnost věcně vymezeného zboží z pohledu teritoriální dosažitelnosti kupujícímu. Zkoumá se přitom geografický rozměr oblasti, ve které je dané zboží běžnému spotřebiteli při obvyklých nákupních zvyklostech dostupné. Pro hodnocení územně příslušného trhu nehrají roli příležitostné nebo ojedinělé dodávky, i když případně mohou daný trh rozkolísat. Přitom právě charakter zboží je významným kritériem

pro správné posouzení geografického trhu. V této souvislosti je možno rozlišovat trh český, regionální či lokální. Lokálním nebo regionálním trhem může být teritorium různého územního rozsahu. Jedním z rozhodujících faktorů pro vymezení trhu z hlediska územního je však vždy akční rádius kupujících nebo prodávajících. Akční rádius prodávajících je ovlivněn kupř. podílem dopravních nákladů k alternativním kupujícím, dopravními možnostmi, sociální strukturou, atd. Např. trh pečivem či čerstvými mléčnými výrobky je z hlediska územního užší než trh osobními automobily.

42. Časové hledisko příslušného trhu je dáno obdobím, ve kterém se příslušné věcně a územně vymezené kontrolované zboží uplatňuje na trhu.

43. V analýze příslušného trhu a tržní situace u kontrolovaného zboží je třeba získat co nejúplnější dostupné informace o:

- a) všeobecné nabídkové a poptávkové situaci, zejména strukturu hlavních prodávajících a kupujících kontrolovaného a srovnatelného zboží, podílu dovezeného zboží, všeobecném vztahu nabídky a poptávky a sjednávaných cenách různých druhů kontrolovaného a srovnatelného zboží na témž, popř. i jiných trzích v kontrolovaném nebo delším období,
- b) podílu kontrolovaného zboží na tomto trhu,
- c) zkušenostech kupujících (prodávajících) s daným prodávajícím (kupujícím), jeho chováním a vystupováním na trhu,
- d) existenci cenového kartelu a o případné účasti a podílu prodávajícího (kupujícího) na něm.

44. Několik hospodářských jednotek s právní subjektivitou může z hlediska posouzení případného zneužití postavení na trhu představovat jeden hospodářský subjekt. Jedná se např. o takové případy, kdy v rámci seskupení majetkově propojených firem existují dceřiné společnosti, které disponují právní subjektivitou, ale nikoliv hospodářskou samostatností. Sankční odpovědnost mají však všechny subjekty v rámci seskupení. Podobně i v případech, kdy jsou dva nebo několik podniků spojeni cenovou dohodou, sankční odpovědnost z hlediska zákona mají všechny cenovou dohodou spojené podniky, pokud jsou prodávajícím daného druhu zboží.

45. Specifickou problematikou je cenová kontrola, jejímž smyslem je ověřit, zda nedochází k zneužívání výhodnějšího hospodářského postavení kupujícího prostřednictvím nákupu za cenu nižší než obvyklou nebo cenu nedosahující oprávněných nákladů.

46. V rámci cenové kontroly dodržování ustanovení § 2 odst. 3 zákona musí proběhnout tyto činnosti:

- a) detailní ověření výchozího předpokladu o existenci výhodnějšího postavení prodávajícího (kupujícího) na trhu kontrolovaného zboží,
- b) nalezení ceny téhož nebo srovnatelného zboží na trhu,
- c) určení obvyklé ceny kontrolovaného zboží na trhu s tím, že nalezená cena stejného nebo srovnatelného zboží na stejném či srovnatelném trhu se případně koriguje na základě porovnání odlišností zboží kontrolovaného od zboží, jehož obvyklá cena byla na trhu nalezena, nebo odlišností trhu kontrolovaného zboží od trhu, na němž byla obvyklá cena nalezena. V případě, že nelze zjistit cenu obvyklou na trhu, určí se cena pro posouzení, zda nedochází ke zneužití výhodnějšího hospodářského postavení, kalkulačním propočtem ekonomicky oprávněných nákladů a přiměřeného zisku.
- d) vyčíslení výše nepřiměřeného majetkového prospěchu při podezření, že vznikl a lze ho vyčíslit.

Všechny tyto činnosti musí být v protokolu podrobně popsány, včetně všech úvah, kterými se kontrolní pracovník řídil při svém rozhodování.

A.2. Postavení prodávajícího (kupujícího) na trhu (ad 46.a))

47. Postavení prodávajícího na trhu kontrolovaného zboží je nutno posoudit z hlediska věcného, prostorového (územního) a časového, zhodnotit jeho podíl na trhu kontrolovaného zboží, přihlídnout ke kartelové či jiné dohodě atd. (viz výše).

V případě, že je prokázána účast prodávajícího (kupujícího) na cenovém kartelu, kontrolní pracovník podle známých a získaných údajů zhodnotí vliv, jaký má skutečný nebo předpokládaný cenový kartel na celkové postavení cenově spojených prodávajících (kupujících) na příslušném trhu daného zboží. V tomto případě rovněž cenový kontrolní orgán zváží, zda kontrolu a rozsah kontrolovaného zboží rozšíří na další účastníky cenového kartelu.

Podezření z existence cenového kartelu cenový kontrolní orgán sdělí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Pokud kontrolní pracovník na základě dostupných údajů vyloučí existenci výhodnějšího hospodářského postavení prodávajícího (kupujícího), skončí v této fázi cenovou kontrolu vyhotovením protokolu, ve kterém konstatuje, že nedošlo k porušení ustanovení § 2 odst. 3 zákona.

A.3. Nalezení ceny téhož nebo srovnatelného zboží (ad 46.b))

48. Cena prodávajícího kontrolovaného zboží se ve smyslu § 2 odst. 6 zákona porovnává s cenou shodného nebo z hlediska užití porovnatelného nebo vzájemně zastupitelného zboží, která je volně sjednávána mezi prodávajícími a kupujícími, kteří jsou na sobě navzájem ekonomicky, kapitálově nebo personálně nezávislí. Cenu je třeba hledat na daném, tj. stejném či porovnatelném trhu, který není ohrožen účinky omezení hospodářské soutěže.

49. Při hledání ceny srovnatelného zboží respektuje kontrolní pracovník následující zásady:

- cena srovnatelného zboží se na trhu hledá, nikoliv stanovuje,
- v případě, není-li na trhu k dispozici cena téhož zboží, je nutno na trhu najít cenu srovnatelného zboží a tyto ceny porovnat,
- cenu srovnatelného zboží je třeba hledat na soutěžním trhu, nikoli na trzích s omezeními soutěže,
- je-li srovnatelná cena zboží nalezena na jiném srovnatelném trhu, je nutno provést porovnání obou trhů.

50. Teprve tehdy, nelze-li obvyklou cenu na takto vymezeném příslušném trhu skutečně nalézt, určí se cena pro posouzení, zda nedochází ke zneužití výhodnějšího hospodářského postavení, kalkulačním propočtem ekonomicky oprávněných nákladů a přiměřeného zisku. Pojem „ekonomicky oprávněné náklady“ a „přiměřený zisk“ je vymezen v § 2 odst. 7 zákona a poskytuje kontrolním pracovníkům značně široký prostor pro správní úvahu, tedy pro konkrétní naplnění těchto pojmů u daného konkrétního kontrolního případu. Kontrolní pracovník má příležitost zvážit a posoudit řadu tržních vlivů a faktorů, které mohou více či méně ovlivnit oprávněnost nákladů a přiměřenost zisku.

51. Za relativně samostatnou a kvalifikačně náročnou součást cenových kontrol § 2 odst. 3 a 4 zákona je třeba považovat prokázání dlouhodobě obvyklé úrovně nákladů v obdobných ekonomických činnostech s přihlédnutím k zvláštnostem daného zboží a obvyklého zisku dlouhodobě dosahovaného při srovnatelných ekonomických činnostech. V rámci toho je nejsložitější činností posouzení přiměřené návratnosti použitého kapitálu v přiměřeném časovém období.

52. Doporučuje se brát při posuzování oprávněnosti nákladů v úvahu judikaturu Nejvyššího správního soudu. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2008, č.j. 2 Afs 109/2007-146 se uvádí: „*Správní orgán, který posuzuje ekonomickou oprávněnost*

určitých nákladů, proto při svém rozhodování musí postupovat na základě racionální úvahy. V první řadě si musí ujasnit, zda by dané náklady v konkrétních poměrech kontrolované osoby řádný hospodář vynaložil. Přitom je třeba zohlednit všechny okolnosti a vzít v úvahu i to, že při úvaze o vynaložení určitých nákladů nelze odhadovat budoucí vývoj rozhodných skutečností s naprostou jistotou, takže řádný hospodář bude brát v úvahu i možnost, že dojde k mimořádným či obtížně předvídatelným okolnostem, na které bude muset adekvátně reagovat. Poté, co si správní orgán ujasní, jaké náklady by v konkrétním případě vynaložil řádný hospodář, porovná je s náklady skutečně vynaloženými. Teprve zjistí-li, že skutečně vynaložené náklady v nikoli nevýznamné míře převyšují náklady ekonomicky oprávněné, je zde prostor pro případný postih za správní delikt na úseku cen.“

Nebude-li prokázáno, že kontrolovaná osoba uplatňovala vyšší cenu, než jsou ceny srovnatelného zboží, kontrola v této fázi končí vyhotovením protokolu, ve kterém se konstatuje, že nedošlo k porušení ustanovení § 2 odst. 3 zákona.

A.4. Určení obvyklé ceny (ad 46.c)

53. Obvyklá cena zjišťovaná na trhu se vždy chápe jako celek (bez ohledu na poměr její nákladové a ziskové složky s výjimkou postupu podle § 2 odst. 8 zákona). Nelze proto vycházet pouze ze samotného posuzování velikosti zisku nebo úrovně nákladů. Nalezením obvyklé ceny se rozumí zjištění obchodované ceny na příslušném trhu, za kterou by stejné (případně obdobné) zboží mohlo být prodáváno na tomto trhu, při použití kritérií, uvedených v § 2 odst. 6 zákona.

54. Při srovnávání nalezené ceny srovnatelného zboží a ceny prodeje kontrolovaného zboží musí být zhodnoceny všechny rozdílnosti zboží kontrolovaného od zboží, jehož obvyklá cena byla na trhu nalezena, nebo rozdílnosti trhu kontrolovaného zboží od trhu, na němž byla obvyklá cena nalezena.

55. Při určování obvyklé ceny kontrolovaného zboží se nalezené ceny srovnatelného zboží korigují zejména o rozdíly v kvalitě zboží, nákladech, technické úrovni, technologické náročnosti, ekologických charakteristikách apod. Např. značkové zboží za jinak stejných podmínek dosahuje vyšší obvyklé ceny než standardní zboží. Je třeba vždy zohlednit rozdíly v sériovosti výroby, přihlíží se rovněž k image firmy a značce zboží. Dalšími faktory přicházejícími při srovnávání v úvahu jsou větší riziko při zrušení koupě zakázkově upraveného či vyrobeného zboží a větší pružnost prodávajícího při sjednávání určených podmínek a jiná rizika výroby nebo oběhu. Při srovnávání se uplatní i hledisko objektivně dané a prodávajícím neovlivněné nižší trvanlivosti nebo citlivosti při manipulaci. Přihlížet je třeba také k nezávislému vývoji poptávky.

56. Za cenu překračující obvyklou cenu nelze považovat jakoukoliv odchylku od průměru, ale cenu vybočující zřetelně z rozmezí, které je běžné či typické, zjištěné na srovnatelném trhu zkoumaného zboží, a při určování tohoto rozmezí je dále nutno eliminovat krajní, extrémní a jinak netypické hodnoty. Za obvyklou cenu nelze tedy považovat jakoukoliv cenu, která se na trhu realizuje, ani její jedinou hodnotu (pouze typické a běžné rozmezí).

57. Výběr kritérií, ke kterým se má pro určení ceny obvyklé přihlížet, je plně na zvážení cenového kontrolního orgánu a liší se případ od případu. Zvolená kritéria však musí vést ke spolehlivému a objektivnímu závěru.

V případě, že je nalezena cena srovnatelného zboží na jiném geografickém trhu, je třeba srovnávat nejenom případné rozdíly srovnávaných druhů zboží, ale i potenciaální nabídky a koupěschopnost zákazníků na obou trzích.

58. V rámci tohoto správního uvážení se doporučuje přihlížet k existující judikatuře Nejvyššího správního soudu. K otázkám určení ceny obvyklé se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozhodnutí

ze dne 11. 2. 2004, č.j. 7 A 72/2001 – 53, ve kterém uvádí, že „není-li právní normou určen mechanismus určení ceny obvyklé, a k jejímu určení je povolán správní orgán, je třeba k určení ceny obvyklé přistupovat se zvláštním zřetelem a její výši určovat na základě objektivních kritérií a tak, aby závěry správního orgánu vedly ke spolehlivému úsudku a bylo možno způsob jejího určení a samotnou výši ceny obvyklé přezkoumat...Zasahovat do výběru kritérií, či určovat, ke kterému z kritérií má správní orgán pro určení ceny obvyklé přihlížet, Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší a nechává výběr kritérií na správním orgánu, přičemž však opakuje, že tato kritéria musí vést ke spolehlivému a objektivnímu závěru.“

59. Určení obvyklé ceny nemůže být pouhým matematickým propočtem, významnou úlohu při tom musí hrát správní uvážení respektující účel a smysl ustanovení § 2 odst. 3 a 4 zákona.

V případech, kdy nelze zjistit cenu obvyklou na relevantním trhu, cenový kontrolní pracovník přistoupí k propočtu této ceny v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 zákona. Při tomto propočtu dbá o zahrnutí pouze ekonomicky oprávněných nákladů a přiměřeného zisku obdobně jako v případě věcně usměrňované ceny (podrobněji viz kapitola C.4.c Postup cenové kontroly v případě uplatnění regulačního pravidla založeného na stanovení závazného postupu při kalkulaci cen (ekonomicky oprávněné náklady a přiměřený zisk)).

Zjištěnou cenu obvyklou kontrolní pracovník srovná s cenou prodeje kontrolovaného zboží.

60. Je-li cena uplatněná prodávajícím nižší než cena obvyklá nebo je-li cena uplatněná kupujícím vyšší, kontrola v této fázi končí vypracováním protokolu, ve kterém se konstatuje, že nedošlo k porušení ustanovení § 2 odst. 3 zákona.

A.5. Vyčíslení výše nepřiměřeného majetkového prospěchu (ad 46.d)

61. Kontrolní pracovník vyčíslí nepřiměřený majetkový prospěch, pokud je prokázán, u prodávajícího podle § 2 odst. 5 zákona. Zjištěné obvyklé ceny kontrolovaného zboží (příp. včetně DPH) se použijí jako ceny, které měly být maximálně (minimálně) účtovány.

62. Vznikne-li ve struktuře jednotlivých druhů kontrolovaného zboží situace, kdy u některých druhů je skutečná cena vyšší než obvyklá cena, a u jiných druhů naopak nižší, nelze při vyčíslení nepřiměřeného majetkového prospěchu provádět vzájemné započtení (kompenzaci) jednotlivých částek rozdílů připadajících těmto cenám.

B. Cenová kontrola dodržování úředně stanovených cen - specifika cenové kontroly zaměřené na dodržování úředně stanovené maximální, pevné nebo minimální ceny nebo nesplnění určené podmínky příslušné k této ceně (§ 5 a § 16 odst. 1 písm. a), b) a c) a odst. 3 zákona)

63. Kontrola se zpravidla skládá z těchto fází:

- a) aplikace regulačního pravidla pro kontrolované zboží (ve smyslu legislativní zkratky se rozumí zbožím i službami a jiné výkony definované v § 1 odst. 1 a 3 zákona),
- b) srovnání skutečné ceny (resp. vývoje jejich složek) a uplatněných věcných podmínek s regulačním pravidlem,
- c) vyčíslení nepřiměřeného majetkového prospěchu (pokud vznikl a lze ho vyčíslit).

64. Pokud se kontrolované zboží svými určenými podmínkami zcela shoduje s určenými podmínkami, za nichž byla na toto zboží stanovena úředně stanovená cena maximální, pevná nebo minimální, vlastní kontrola spočívá v prostém porovnání skutečné ceny s úředně stanovenou maximální, pevnou nebo minimální cenou.

65. Za shodných věcných podmínek, za jejichž platnosti byla úředně stanovená cena maximální nebo minimální stanovena, je přípustný prodej (koupě) za jakoukoliv cenu, jež je nižší nebo shodná

s úředně stanovenou maximální cenou nebo je vyšší nebo shodná s úředně stanovenou minimální cenou, a to bez ohledu na úroveň nákladů a zisku subjektu, který regulaci ceny podléhá. Znamená to mj., že u zboží s úředně stanovenou cenou nelze na té úrovni oběhového procesu, na níž je stanovena, uplatnit postup podle § 2 odst. 3 zákona.

66. Úředně stanovená cena platí pouze na té úrovni oběhu zboží, pro niž byla stanovena (např. při prodeji od výrobce, při prodeji spotřebiteli).

67. Při zjišťování technologických charakteristik kontrolovaného zboží kontrolní pracovník získá zároveň údaje o nejčastějších možných odchylkách určených podmínek uplatňovaných při prodeji (koupi) zboží kontrolovanou osobou.

68. V případě stanovení pevné ceny není možná v žádném případě odchylka od této ceny, i kdyby došlo ke změně věcných podmínek.

69. Regulace cen platí pro zboží, jež je v regulačním výměru vymezeno určenými podmínkami. Mezi určené podmínky patří název zboží, jednotka množství, kvalitativní, dodací a jiné podmínky, atd. Liší-li se prodávané zboží jenom některou z určených podmínek, zohlední se tato změna v ceně prodávaného zboží pouze v rozsahu stanoveném regulačním pravidlem.

C. Cenová kontrola dodržování věcně usměrňovaných cen (§ 6 a § 16 odst. 1 písm. d) a e) a odst. 3 písm. b) zákona)

C.1. Zaměření jednotlivých cenových kontrol dodržení § 6 odst. 1 zákona

70. Kontrola se liší podle toho, zda jde o

- kontrolu dodržení maximálního rozsahu možného zvýšení ceny zboží ve vymezeném období podle § 6 odst. 1 písm. a) zákona,
- kontrolu dodržení maximálního podílu, v němž je možné promítnout do ceny zvýšení cen určených vstupů ve vymezeném období podle § 6 odst. 1 písm. b) zákona,
- kontrolu dodržování závazného postupu při tvorbě ceny nebo při kalkulaci ceny podle § 6 odst. 1 písm. c) zákona.

71. Pravidla podle předchozího bodu jsou podrobněji upravena v jednotlivých položkách regulačního výměru. Tento způsob regulace cen platí výlučně pro všechny prodávající určeného druhu zboží, ne však již pro kupující, jak tomu bylo do přijetí novelizujícího zákona č. 403/2009 Sb.

72. Při respektování obecných postupů při přípravě kontroly kontrolní pracovník zjišťuje zároveň

- a) jde-li o kontrolu dodržení maximálního rozsahu možného zvýšení ceny zboží ve vymezeném období, údaje o cenách uplatňovaných v předchozích obdobích a cenách platných v období platnosti tohoto regulačního pravidla,
- b) jde-li o kontrolu dodržení maximálního podílu promítnutí změn cen určených vstupů, údaje o vývoji cen těchto vstupů a dalších vstupů,
- c) jde-li o kontrolu závazného postupu při tvorbě ceny nebo při kalkulaci ceny, údaje o vývoji cen daného zboží a základních trendech v cenách vstupů sloužících výrobě tohoto zboží.

73. Vlastní kontrola se zpravidla skládá z:

- a) aplikace regulačního pravidla pro kontrolované zboží,
- b) srovnání skutečné ceny (resp. vývoje jejích složek) s regulačním pravidlem,
- c) zjištění výše ceny, která mohla být v souladu s pravidly nejvýše uplatněna,
- d) vyčíslení nepřiměřeného majetkového prospěchu (pokud vznikl a lze ho vyčíslit).

C.2. Postup při kontrole dodržení § 6 odst. 1 písm. a) zákona

74. Kontrola dodržení maximálního rozsahu možného zvýšení cen je zaměřena na porovnání nárůstu skutečné ceny kontrolovaného zboží za stanovené období s nárůstem ceny nejvýše povoleným v rámci regulace cen. Provádí se zpravidla po uplynutí stanoveného období, resp. dříve, pokud existuje důvodné podezření, že byl nejvýše povolený nárůst cen již překročen. Regulační pravidlo je formulováno např. takto: "ceny platné k ... lze zvýšit do ... (v období ...) maximálně o ... procent". Za porušení regulačního pravidla se pokládá překročení nejvýše povoleného nárůstu ceny kdykoliv během stanoveného období, pokud není v regulačním pravidle stanoveno jinak. Kontrola se provádí zvláště na každý druh kontrolovaného zboží.

75. Aplikace regulačního pravidla pro kontrolované zboží spočívá v následujících činnostech:

- a) zjištění skutečné ceny (cen) regulovaného zboží s platností k datu, které bylo stanoveno jako výchozí pro věcné usměrňování cen podle § 6 odst. 1 písm. a) zákona,
- b) vynásobení této ceny (cen) indexem odpovídajícím nejvýše povolenému nárůstu ceny za stanovené období nebo jeho kontrolovanou část, čímž vzniká jednotlivá porovnávací cena. Takto propočtená cena se nezaokrouhluje.

76. V případě, že údaje o skutečných cenách regulovaného zboží nejsou k dispozici u kontrolované osoby k datu, které bylo stanoveno jako výchozí pro kontrolu věcně usměrňovaných cen, je nutné je ověřit u vybraných kupujících. V tomto případě konstatuje kontrolní pracovník nedodržení povinnosti vést cenovou evidenci podle § 11 zákona a postupuje podle ustanovení oddílu E. Cenová kontrola cenové evidence (§ 11 zákona).

77. Po srovnání skutečné ceny s cenou propočtenou podle regulačního pravidla se vypočítá rozdíl mezi těmito cenami jednotlivých druhů kontrolovaného zboží. Rozdíl zakládá nepřiměřený majetkový prospěch prodávajícího.

78. Za **nepřiměřený majetkový prospěch** prodávajícího plynoucí z porušení regulačního pravidla se pokládá souhrn veškerých rozdílů zjištěných podle bodu 77 za stanovené období nebo jeho kontrolovanou část násobených množstvím zboží prodaného a zaplaceného za ceny, při jejichž uplatnění tyto rozdíly vznikly.

C.3. Postup při kontrole dodržení § 6 odst. 1 písm. b) zákona

79. Kontrola dodržení maximálního rozsahu promítnutí zvýšení cen určených vstupů do ceny kontrolovaného zboží je zaměřena na porovnání rozsahu skutečného promítnutí změny ceny určeného vstupu (určených vstupů) do ceny prodeje kontrolovaného zboží s nejvýše povoleným podílem tohoto promítnutí do ceny kontrolovaného zboží. Regulace cen podle § 6 odst. 1 písm. b) zákona je obvykle vázána na stanovené období a regulační pravidlo je formulováno např. takto: "zvýšení ceny... (název vstupu) lze (v období do ...) promítat do ceny zboží maximálně ... procentním podílem" Kontrola se provádí v průběhu i po skončení stanoveného období resp. věcného usměrňování cen u daného zboží.

80. Za porušení regulačního pravidla se pokládá stav, při kterém došlo k prokazatelnému překročení nejvýše povoleného podílu promítnutí změn cen určených vstupů za vymezené období.

81. Kontrola dodržení regulačního pravidla spočívá ve:

- a) zjištění skutečného promítnutí ceny určeného vstupu (určených vstupů) do nákladů a ceny prodeje kontrolovaného zboží k datu, které bylo stanoveno jako výchozí pro věcné usměrňování cen podle § 6 odst. 1 písm. b) zákona,
- b) zjištění skutečného vývoje pořizovací ceny (pořizovacích cen) určeného vstupu v průběhu kontrolovaného období,

- c) vypočtení procentního rozdílu mezi skutečným a regulací nejvýše povoleným rozsahem promítnutí na celkové změně ceny určeného vstupu a vypočtení jemu příslušejícího hodnotového vyjádření. Kladný rozdíl zjištěný za kontrolované období zakládá porušení cenových předpisů ve smyslu § 16 odst. 1 písm. d) a e) zákona.

82. Za nepřiměřený majetkový prospěch prodávajícího plynoucí z porušení regulačního pravidla se pokládá souhrn veškerých kladných rozdílů zjištěných podle bodu 81 písmeno c) u jednotlivých druhů kontrolovaného zboží násobených množstvím prodaného zboží podléhajícího regulaci.

C.4. Postup při kontrole dodržení § 6 odst. 1 písm. c) zákona

C.4.a Základní zaměření kontroly

83. Kontrola dodržení závazného postupu při tvorbě ceny nebo při kalkulaci ceny se zaměřuje na porovnání postupu skutečně uplatněného při tvorbě ceny s postupem, jaký je v rámci regulace cen stanoven. Regulační pravidlo má buď charakter limitu pro některé složky nákladů nebo zisku, nebo charakter stanovení závazného postupu při tvorbě ceny ekonomicky oprávněnými náklady a přiměřeným ziskem (§ 2 odst. 7 zákona).

Nejčastěji je uplatňováno regulační pravidlo, které zní: „Do ceny (stávajících i nových výrobků) lze promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady pořízení, zpracování a oběhu zboží, přiměřený zisk a příslušnou daň“.

84. Porušení tohoto regulačního pravidla je zjišťováno výhradně ekonomickým rozbohem, který v případě potřeby může zahrnovat i rozbor celkového hospodaření kontrolované osoby.

85. Kontrolní pracovník při kontrole sleduje, zda při kalkulování jednotlivých složek nákladů nedocházelo k přelévání mezi těmito složkami s cílem vyhnout se plnění regulačního pravidla nebo zda nedocházelo k zastírání skutečných zisků převáděním do nákladových položek nebo k umělému snižování zisku úmyslným nadsazováním nákladů.

C.4.b Postup cenové kontroly v případě uplatnění regulačního pravidla založeného na stanovení závazného postupu při tvorbě cen

86. Cenový kontrolní pracovník musí rozlišit případy, kdy v rámci věcně usměrňovaných cen byl stanoven ten či onen způsob regulace umožněný zákonem.

V takovémto případě je zpravidla regulační pravidlo konstruováno tak, že nevychází z klasické nákladové kalkulace, ale k ceně se dospěje aplikováním stanovených postupů založených na ekonomických, ale i fyzikálně technických parametrech. Bude se jednat o stanovení závazných sazeb, matematických propočtů, vzorců apod. Cenový kontrolní pracovník ověřuje správnost dodržení pravidel regulace na základě vlastního vytvoření ceny podle stanovených pravidel s využitím podkladů kontrolované osoby nebo na základě ověření správnosti postupu kontrolované osoby při jím prováděné tvorbě ceny, pokud předložené podklady umožňují takovéto ověření.

C.4.c Postup cenové kontroly v případě uplatnění regulačního pravidla založeného na stanovení závazného postupu při kalkulaci cen (ekonomicky oprávněné náklady a přiměřený zisk)

87. Kontrola dodržování regulačního pravidla pro kontrolované zboží spočívá v následujících činnostech:

- a) určení posuzovaného a kontrolovaného období,
- b) analýza struktury nákladů a zisku zahrnutých v ceně kontrolovaného zboží v posuzovaném a kontrolovaném období z hlediska oprávněnosti nákladů a přiměřenosti zisku,
- c) posouzení faktorů, které v posuzovaném a kontrolovaném období působily na úroveň jednotlivých složek nákladů a zisku, a jejich promítnutí do úrovně těchto složek,

d) zjištění ekonomicky oprávněných nákladů a přiměřeného zisku v ceně tohoto zboží v kontrolovaném období.

88. Ve všech fázích tohoto postupu kontrolní pracovník veškeré vlivy a souvislosti udávané prodávajícím jako podklad pro úpravu jednotlivých složek nákladů a zisku prověří osobně přímo v prvotních dokladech kontrolované osoby, popř. jejich obchodních partnerů.

89. Za posuzované období pro zjištění nákladů a zisku kontrolovaného zboží se obvykle volí vhodné delší období, podle uvážení kontrolního pracovníka, předcházející kontrolovanému období, je-li zároveň možné za toto posuzované období zjistit náklady v dostatečně podrobném členění a zisk, připadající na jednotkové množství kontrolovaného zboží (např. výslednou kalkulaci ceny). Za posuzované období se volí minimálně 12 měsíců předcházejících kontrolovanému období. (Výběr delšího období předcházejícího kontrolovanému období vyplývá z § 2 odst. 7 zákona).

90. Náklady a jejich složky za posuzované období se zjišťují především jako výsledné náklady ze zpracovávaných kalkulací, dále z účetnictví, např. z výsledovky, rozvahy, analytických účtů ap. Pokud kalkulace nebyly v rozporu s ustanovením § 11 zákona kontrolovanou osobou vedeny, kontrolní pracovník uplatní postup stanovený pro kontrolu cenové evidence.

Při určování ekonomicky oprávněných nákladů se z kalkulace uplatněné ceny vylučují náklady, které neodpovídají ekonomicky oprávněným nákladům podle § 2 odst. 7 písm. a) zákona. Jde především o náklady uvedené v úvodu části II. regulačního výměru. Je nutno posoudit, s jakou přesností mohl prodávající v době sestavení kalkulace odhadnout výši oprávněných nákladů. Jestliže se skutečný vývoj nákladů odchýlil od původního odhadu, je třeba zjistit, provedl-li prodávající odpovídající korekci kalkulace a uplatněné ceny. Propočet neoprávněných nákladů nemůže být nikdy založen na prostém srovnání skutečných a kalkulovaných nákladů, protože skutečné náklady nemusejí být vždy náklady oprávněnými.

91. Oprávněné náklady kontrolovaného zboží by měly být v obdobné (srovnatelné) výši jako náklady ve srovnatelném subjektu. To v praxi v podstatě znamená, že náklady pořízení odpovídajícího množství přímého materiálu, mzdové a ostatní osobní náklady, technologicky nezbytné ostatní přímé a nepřímé náklady a náklady oběhu je zapotřebí hodnotit z toho hlediska, zda jejich výše je na úrovni obvyklých cen. Je tedy třeba srovnávat s jinými obdobnými realizovanými obchodními případy, s cenovými nabídkami, atd. Doporučuje se využít údajů z jiných dříve provedených cenových kontrol (při respektování povinnosti podle § 12 odst. 3 zákona), údajů získaných z cenových šetření, apod.

92. Při posouzení výše nákladů se vychází z dokladů vedených podle zvláštních právních předpisů, např. z účetní evidence kontrolované osoby, případně zjištěných z informací kupujících (prodávajících). Na jejich základě kontrolní pracovník posuzuje strukturu nákladů z hlediska jejich oprávněnosti (tj. zvyšuje nebo snižuje hodnotovou úroveň příslušných složek nákladů). Na změnu nákladů působí zejména zvýšení nebo snížení

- technologicky nezbytných materiálových nákladů,
- mzdových a ostatních osobních nákladů,
- ostatních přímých a nepřímých nákladů a nákladů oběhu.

Není-li možné zjistit přímý vliv těchto faktorů na náklady a na prodej kontrolovaného zboží nebo tyto vlivy jiným způsobem specifikovat, použije se vhodné klíčování nákladů připadajících na kontrolované zboží. Přitom přednostně vychází z postupů uplatňovaných kontrolovanou osobou. V případě výraznějšího kolísání cen vstupů oprávněně zahrnovaných do nákladů lze při propočtu ekonomicky oprávněných nákladů tyto ceny časově průměrovat. Rozhodující podmínkou je, aby průměrná cena za zvolený časový interval nejevila zkreslení. Ekonomicky oprávněné náklady

na výrobu (prodej) kontrolovaného zboží lze zjišťovat jako průměr hodnot zjištěných v daném časovém intervalu.

93. V souladu s ustanoveními zákona kontrolní pracovník přihlíží při posuzování ekonomicky oprávněných nákladů k zvláštnostem daného zboží. To znamená, že není-li možno srovnávat příslušné nákladové úrovně s jinými sjednanými cenami téhož zboží, je nutno srovnávat s cenami zboží obdobného nebo jinak srovnatelného. Přitom je možno používat různých srovnávacích metod, volba konkrétní metody záleží na posouzení kontrolního pracovníka.

94. Přiměřený zisk z prodeje kontrolovaného zboží za posuzované období se zjišťuje především jako zisk uplatněný ve zpracovávaných kalkulacích, dále z účetnictví, např. z výsledovky, rozvahy, analytických účtů ap. Pokud kalkulace nebyly v rozporu s ustanovení § 11 zákona kontrolovanou osobou vedeny, kontrolní pracovník uplatní postup stanovený pro kontrolu cenové evidence.

Při hodnocení faktorů, které v posuzovaném a kontrolovaném období působily na úroveň přiměřeného zisku, kontrolní pracovník vychází z vlivů, dostatečně doložených z podkladů kontrolované osoby, případně z informací kupujících (prodávajících). Na základě prokázaného a hodnotově vyjádřeného vlivu těchto faktorů kontrolní pracovník v závislosti na těchto faktorech posuzuje přiměřenost zisku. Základem pro určení přiměřeného zisku je ekonomický rozbor provedený podle ustanovení § 2 odst. 7 písm. b) zákona a podle pravidel uvedených v úvodu části II. regulačního výměru. Bez tohoto rozboru a ověření přiměřeného zisku nelze učinit závěr o vzniku nepřiměřeného majetkového prospěchu.

95. Mezi faktory, které mohou v průběhu kontrolovaného období vést ke změně přiměřeného zisku, patří kromě efektivní úspory nákladů zejména zvýšení nebo snížení potřeby zisku vyplývající z objektivně nutných a prokázaných vyšších nebo nižších nároků na rozdělení zisku, např.

- na investiční projekty, zejména kapitálově zajištěné projekty, odpovídající dlouhodobému racionálnímu rozvoji,
- vyplývající z žádoucí obchodní strategie kontrolované osoby (snížení úvěrového zatížení, zvýšení vlastních zdrojů),
- přiměřený zisk dále může ovlivňovat zvýšení zisku prokazatelně vzniklé úsporou nákladů proti výchozí úrovni.

Pokud nejsou tyto vlivy působící na zvýšení (snížení) přiměřeného zisku přímo vyčíslitelné, kontrolní pracovník provede kvalifikovaný odhad a zdůvodní jej.

96. Při analýze uvedených faktorů kontrolní pracovník vychází mj. z předepsaného přidělu zisku do obligatorních fondů a posoudí přiměřenost případných doplňkových přidělů do těchto a fakultativních fondů. Objem zisku určeného na rozvoj výroby by měl odpovídat podložené potřebě na investice, kterou nelze hradit z prostředků na účtech (odpisy, snížení potřeby oběžných prostředků, zvýšení ostatních vlastních a jim podobných zdrojů, použití investičních úvěrů ap.).

97. Při posuzování přiměřeného zisku je třeba rovněž posoudit, zda zisk je v rozmezí zisku obvyklého, který je dlouhodobě dosahován při srovnatelných ekonomických činnostech. Dosažený zisk tedy kontrolní orgán obdobně jako u posuzování oprávněnosti nákladů porovnává s obdobnými hodnotami zisku téhož zboží, ale v jiných subjektech. Není-li takový postup z jakýchkoliv důvodů možný, je nutno srovnávat s dosahovaným ziskem u zboží obdobného nebo jinak srovnatelného.

Výše přiměřeného zisku je určována především potřebou investic, která může být ovlivněna zejména poskytnutými dotacemi nebo finančními výpomocemi ze státního rozpočtu, případně jinými zdroji. Při srovnávání zisku přiměřeného je především nutno rozlišovat společnosti podle vlastnické struktury a výše základního kapitálu, přičemž jsou např. zásadní rozdíly mezi společnostmi, které majetek pouze provozují na základě pronájmu a do pronajatého majetku neinvestují (zde jsou vyšší náklady na pronájem a potřeba zisku na investice je minimální) a mezi

společnostmi, které majetek vlastní a do svého majetku investují. Zisk obvyklý tedy nemůže být stanoven jako průměrný zisk všech subjektů působících v jedné ekonomické činnosti bez ohledu na majetkoprávní vztahy (např. dodávky vody z veřejných vodovodů), ale je nutno provést podrobnější členění.

98. Kontrolní orgán hodnotí, jak celkový zisk dosažený v daném období jako celek, tak i jeho jednotlivé složky, tj. daňové zatížení, investiční potřeby, dotace do povinných fondů a reálné potřeby vyplývající z krátkodobé či dlouhodobé podnikatelské strategie (snížení úvěrového zatížení, zvýšení vlastních zdrojů, atd.), zisk k dalšímu rozdělení, atd.

99. Přiměřený zisk, pokud jeho výpočet není stanoven přímo regulačním pravidlem pro příslušnou položku v regulačním výměru, se zásadně posuzuje ve smyslu § 2 odst. 7 zákona ve vztahu k návratnosti použitého kapitálu. Pokud jde o toto hodnocení a posuzování přiměřenosti návratnosti použitého kapitálu v přiměřeném časovém období, je možné návratnost chápat jako vztah dosaženého zisku a celkové výše aktiv. Jednotlivé dílčí hodnoty je třeba získat z rozvahy a z výsledovky. Jedním ze způsobů, jak lze návratnost zjistit, je následující postup: jestliže návratnost označíme symbolem R a zisk symbolem EBIT, pak vztah zisku a aktiv lze vyjádřit vztahem

$$R = \text{EBIT} : \text{AKTIVA}$$

kde EBIT je výsledek hospodaření účetního období (v rozvaze)

- + daň z příjmů za běžnou činnost (ve výsledovce)
- + daň z příjmů z mimořádné činnosti (ve výsledovce)
- + nákladové úroky (ve výsledovce)

AKTIVA jsou přenesena z rozvahy

100. U subjektů, které nevedou účetnictví, je třeba vycházet z daňové evidence (za období r. 2016 např. příloha č. 1, oddíl D – Přiznání k dani z příjmů z fyzických osob). Ve jmenovateli vztahu budou řádky 1 – 6 tabulky a v čitateli zisk vypočtený v daňovém přiznání za část příjmů z podnikání podléhajícího cenové regulaci. V případě souběhu regulovaných a neregulovaných činností je třeba přistoupit ke klíčování obdobně jako u subjektů, které účetnictví vedou. Vždy je však třeba posuzovat a hodnotit získané hodnoty z účetnictví a z daňové evidence z hlediska dlouhodobosti a přiměřenosti těchto hodnot.

101. Jako další podpůrné vztahy při posuzování přiměřenosti zisku lze přitom užít:

- 1) poměr zisku k vlastnímu kapitálu
 - 2) poměr zisku k základnímu kapitálu
- podle vztahů:

EBIT: vlastní kapitál (rozvaha)

EBIT: základní kapitál (rozvaha).

Využitelná jsou rovněž data např. odvětvových srovnávacích analýz (OSA), apod.

102. Přiměřené časové období vyžaduje posouzení vztahu doby návratnosti vloženého kapitálu k charakteru podnikatelské činnosti podléhající cenové regulaci a obvyklé délce reprodukce vložených prostředků. Smysl tohoto ustanovení je ve vytvoření podmínky pro to, aby podnikatelský subjekt bral v úvahu i délku „obnovy kapitálu“ při splnění kritérií obvyklosti a dlouhodobosti.

103. Za **nepřiměřený majetkový prospěch** prodávajícího plynoucí z porušení regulačního pravidla ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 písm. d) a e) zákona se v případě uplatnění regulačního pravidla o ekonomicky oprávněných nákladech a přiměřeném zisku pokládá souhrn veškerých

rozdílů mezi cenami skutečně uplatněnými a cenami, které podle předpisů mohly být nejvýše uplatněny.

Při srovnání skutečných nákladů a zisku s regulačním pravidlem kontrolní pracovník vyčíslí rozdíl mezi souhrnem skutečných nákladů a zisku prodávajícího (resp. tržbami) za kontrolované období a součtem ekonomicky oprávněných nákladů a přiměřeného zisku za daný druh kontrolovaného zboží podléhajícího tomuto regulačnímu pravidlu za kontrolované období. Kladný rozdíl zakládá nepřiměřený majetkový prospěch prodávajícího plynoucí z regulačního pravidla ve smyslu § 16 odst. 1 písm. d) a e) zákona.

D. Cenová kontrola dodržování cenového moratoria (§ 9 a § 16 odst. 1 písm. a), b), c), f) a odst. 3 písm. a) a b) zákona)

104. V případě vyhlášení cenového moratoria spočívá regulace cen v prohlášení cen platných ke dni vyhlášení moratoria za ceny, které jsou nepřekročitelné. Lze tedy sjednávat pouze ceny, které nejsou vyšší. V souladu s touto regulací jsou tedy ceny shodné nebo nižší než ceny platné v den vyhlášení. Cenový kontrolní pracovník tedy postupuje analogicky jako při kontrole úředně stanovených cen podle oddílu B. Cenová kontrola dodržování úředně stanovených cen - specifika cenové kontroly zaměřené na dodržování úředně stanovené maximální, pevné nebo minimální ceny nebo nesplnění určené podmínky příslušné k této ceně (§ 5 a § 16 odst. 1 písm. a), b) a c) a odst. 3 zákona).

E. Cenová kontrola cenové evidence (§ 11 zákona)

105. Při cenové kontrole ustanovení § 11 zákona, tedy zda je vedena cenová evidence, je třeba upozornit zvláště na nezbytnost správné interpretace ustanovení § 1 odst. 1 prováděcí vyhlášky. V tomto ustanovení se uvádí, že evidence cen, kterou je prodávající povinen uchovávat, musí obsahovat údaje, z nichž je zřejmý název, popř. druh zboží, určené podmínky, k nimž se cena vztahuje, výše ceny, za kterou je zboží prodáváno, počátek a konec období, v němž se za tuto cenu prodávalo.

106. Ze znění tohoto ustanovení prováděcí vyhlášky vyplývá, že cenová evidence nemusí mít žádnou předem určenou formu a dokonce také nemusí být ani k tomuto účelu samostatně vedena. Postačuje, když výše uvedené požadavky tohoto ustanovení bude splňovat evidence vedená k jiným účelům. Může se jednat kupř. o evidenci účetní či operativně technickou evidenci vedenou podnikateli v rámci jejich obchodní činnosti. Jednotlivé údaje a informace požadované prováděcí vyhláškou nemusí být na stejné listině.

107. V případě kontroly cenové evidence se nemůže kontrolní pracovník omezit vůči kontrolované osobě na požadavek, aby předložila cenovou evidenci, ale musí vyzvat k předložení dokladů, které splňují požadavky podle zákona a prováděcí vyhlášky na vedení cenové evidence. Podle ustanovení § 11 odst. 2 zákona požaduje také návrhy pro stanovení cen a kalkulace cen.

108. Podle ustanovení § 1 odst. 2 prováděcí vyhlášky se kalkulací ceny uchovávanou pro potřeby cenové evidence u cen podléhajících věcnému usměrňování, rozumí kalkulace ve struktuře uvedené v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, pokud v cenovém rozhodnutí vydaném příslušným cenovým orgánem podle § 10 zákona není uvedena jiná, zpravidla podrobnější struktura kalkulace.

109. Prováděcí vyhláška v § 1 odst. 4 stanoví, že kalkulace ceny zboží podléhajícího věcnému usměrňování cen, která má být uchovávaná jako součást cenové evidence podle § 11 zákona, vychází z podkladů o nákladech, zisku a prodeji za daný kalendářní rok. Účetní období se zpravidla shoduje s kalendářním rokem, hospodářský rok je účetním obdobím, které mohou uplatnit pouze některé účetní jednotky podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví,

ve znění pozdějších předpisů, neuplatňuje se ani u subjektů, které nevedou účetnictví. Daným kalendářním rokem je rok, pro který byla kalkulace věcně usměrňované ceny sestavena. Toto období není, resp. nemusí být, totožné s obdobím vymezeným v § 1 odst. 1 prováděcí vyhlášky, které může být kratší nebo delší v závislosti na tom, jak dlouho byla konkrétní výše věcně usměrňované ceny beze změny uplatňována.

F. Cenová kontrola dodržení § 12 zákona

110. Cenová kontrola je zpravidla zahajována v těch případech, kdy jsou k dispozici vlastní či získané poznatky o tom, že vyžádané informace podle ustanovení § 12 zákona cenovému kontrolnímu orgánu předloženy nebyly nebo byly předloženy nepravdivé informace. Cenovou kontrolu toho, zda je dodržováno ustanovení § 12 zákona provádí SFÚ, krajské a obecní úřady, příp. krajský úřad z podnětu obce.

Při této cenové kontrole se ověřuje, zda prodávající, kupující a správní orgány poskytují bezplatně informace a podklady na vyžádání cenových kontrolních orgánů. Jedná se o informace a podklady, které slouží pro potřeby vyhodnocování vývoje cen, regulace cen, cenové kontroly a pro řízení o porušení cenových předpisů.

111. V rámci cenové kontroly je třeba zejména ověřit:

- a) který orgán, kdy a jakým způsobem o podklady a informace příslušný subjekt požádal, resp. kterým předpisem bylo předložení uloženo,
- b) zda byl požadavek formulován jasně a srozumitelně,
- c) zda vyžádané podklady a informace má nebo může mít povinný subjekt k dispozici,
- d) zda byl požadavek řádně povinnému subjektu předán,
- e) zda byla ke splnění požadavku stanovena přiměřená lhůta,
- f) zda se jednalo o informace a podklady, které slouží pro potřeby vyhodnocování vývoje cen, regulace cen, cenové kontroly a pro řízení o porušení cenových předpisů,
- g) jakým způsobem a v jaké lhůtě bylo povinným subjektem na požadavek reagováno,
- h) jak probíhala komunikace mezi žadatelem a povinným subjektem z hlediska toho, lze-li z ní usuzovat, že povinný subjekt odepřel poskytnutí podkladů a informací,
- i) pravdivost a úplnost poskytnutých informací,
- j) zda byl povinný subjekt v případě nesplnění požadavku požádán opakovaně.

G. Vyžádání cenových informací podle § 12 zákona

112. Pravomoc požadovat informace a podklady mají podle ustanovení § 12 zákona cenové orgány, tj. správní orgány příslušné k regulaci cen podle zákona upravujícího působnost orgánů České republiky v oblasti cen, a cenové kontrolní orgány, tj. orgány oprávněné podle téhož zákona k cenové kontrole.

113. V případech, kdy povinný subjekt nepředloží cenovým orgánům požadované informace a podklady nebo předloží nepravdivé informace pro potřeby vyhodnocování vývoje cen, regulace cen a pro řízení o porušení cenových předpisů, nebo pro účely cenové kontroly u jiného subjektu, než subjektu výše uvedeného, budou postupovat podle ustanovení § 16 odst. 2 písm. c) zákona.

H. Cenová kontrola označení zboží cenou (§ 13 zákona)

114. Při kontrole dodržování ustanovení § 13 odst. 1 zákona (mimo prodeje spotřebiteli) kontrolní pracovník neověřuje poskytování ceníku nebo jiné informace o cenách předem před koupí, ale ověřuje, zda kontrolovaná osoba je schopna tyto cenové informace poskytnout na vyžádání.

115. Při cenové kontrole zaměřené na dodržování ustanovení § 13 odst. 2 zákona, tedy na označování zboží cenami při prodeji zboží spotřebiteli, je třeba věnovat mimořádnou pozornost přesnému zdokumentování situace v prodejně v době kontroly. Doporučuje se např. pořídit fotodokumentaci, která by mohla usnadnit prokazování kontrolního zjištění, uvedeného v záznamu z kontroly (§ 3 odst. 2 kontrolního řádu) viz bod 9 a 10. Jak již bylo zmíněno v bodě 11, lze podle ustanovení § 14 odst. 5 zákona zajistit důkazy potřebné pro řízení o porušení cenových předpisů v maloobchodě a ve službách i bez přítomnosti kontrolované osoby nebo osoby oprávněné jednat jménem kontrolované osoby za účasti osob zajišťujících prodej zboží nebo poskytování služby. O těchto důkazech a průběhu jejich zajišťování postupem podle ustanovení § 14 odst. 5 zákona mohou cenové kontrolní orgány pořizovat zvukové a obrazové záznamy. Záznam z kontroly se předloží k podpisu osobě přítomné při pořizování důkazů. Na tomto místě je třeba zdůraznit, že je během kontroly nutné co nejlépe zjistit a doložit fotodokumentací množství zboží neoznačeného cenami. Nepostačuje např. pouze bez dalšího upřesnění uvést „cca 15%“ nebo „cca 500 ks“. V navazujícím řízení o přestupku je totiž nutné, aby správní orgán v rámci odůvodnění rozhodnutí uvedl, jakým způsobem k uvedenému množství neoznačeného zboží dospěl, přičemž tyto úvahy musí odpovídat výsledkům dokazování.

116. Při cenové kontrole v maloobchodě se nejčastěji aplikuje ustanovení § 13 odst. 2 zákona. Z tohoto ustanovení vyplývá, že zákon dává přednost označení zboží cenou platnou v okamžiku nabídky a vztaženou k prodávanému jednotkovému množství zboží a určeným podmínkám, a to údajem o ceně na zboží, na regále, ve vitríně, na vývěsce nebo ve veřejně přístupném ceníku. Pravidlem je, aby měl kupující možnost seznámit se s cenou před jednáním o koupi zboží bez nutnosti oslovení prodávajícího. Jednoznačný údaj o ceně musí být spotřebiteli k dispozici v okamžiku, kdy se rozhoduje o nákupu zboží.

117. Proávající může podle ustanovení § 13 odst. 2 písm. c) zákona zpřístupnit nabídkovou cenu i jiným přiměřeným způsobem, pokud zboží nelze označit postupem podle ustanovení § 13 odst. 2 písm. a) nebo b) zákona. V některých případech (malé prodejny s širokým sortimentem, např. galanterie, lékárny) skutečně není reálné vyžadovat dodržení podmínky, aby se s každým druhem zboží zákazník seznámil ještě před jednáním o koupi zboží. Za přiměřený způsob je zde možno považovat označení cenou na každém kusu zboží s tím, že zákazníkovi bude zboží na požádání předloženo prodávacem. Podobně, nabízí-li kupř. řemeslník své práce či výrobky inzercí v novinách, je možno za přiměřený způsob pokládat telefonické sdělení ceny nebo její poskytnutí způsobem umožňujícím dálkový přístup. Jiný přiměřený způsob informace o ceně je možno akceptovat jen tam, kde není označení ceny na zboží či v jeho blízkosti nebo na ceníku technicky a organizačně možné.

118. Kontrolní pracovník by měl vždy prověřit, zda se v prodejně nalézá funkční čtecí zařízení, na kterém si zákazník může ověřit cenu. Označení cenou pomocí čtecího zařízení a čárového kódu lze považovat za náhradní označení v případě náhodně a výjimečně chybějící ceny. Podmínkou vždy je, že zákazník je o možnosti použít čtecí zařízení předem informován a že čtecí zařízení je všemi zákazníky dosažitelné a funkční.

Pokud totiž chybí v prodejně cenovka pouze u několika druhů zboží a jedná-li se o zboží s čárovým kódem, které lze snadno přinést ke čtecímu zařízení, není možno učinit závěr, že došlo k porušení cenového předpisu. Takovou skutečnost je nutno řádně zadokumentovat

V případě, že je po kupujícím požadováno zaplacení jiné ceny, než o které byl informován jako o nabídkové podle ustanovení § 13 odst. 1 a 2 zákona, je třeba tento postup považovat za nedodržení cenového předpisu.

119. Požadavek označování měrnou cenou se nevztahuje na nepotravinářské výrobky, protože v současné době nejsou platné žádné předpisy upravující jmenovité hmotnosti a jmenovité objemy

baleného nepotravinářského zboží. Povinnost označit výrobek měrnou cenou současně s prodejní cenou se od 1. 5. 2014 vztahuje i na prodej s obsluhou a na prodej formou samoobsluhy na prodejní ploše menší než 400 m² a na výrobky nabízené v prodejních automatech (Čl. II zákona č. 124/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 526/1990 Sb., o cenách).

120. V ustanoveních pojednávajících o měrné ceně není použita legislativní zkratka „zboží“, ale pouze slovo „výrobek“, protože povinnost označit zboží měrnou cenou se vztahuje pouze na výrobky (s výjimkami, uvedenými v zákoně). Slovo „zboží“ je v souladu s § 1 odst. 1 zákona legislativní zkratkou pro výrobky, výkony, práce a služby. Povinnosti, vztahující se k označování zboží cenou obecně, platí jak pro označování prodejní cenou, tak i měrnou cenou, pokud musí být výrobek v souladu se zákonem měrnou cenou označen. Jedná se vždy o konečnou cenu v souladu s ustanovením § 13 odst. 2 písm. e) poslední věta zákona.

121. K výjimkám uvedeným v § 13 odst. 9 zákona lze uvést, že v určitých případech může připadat v úvahu postup dle písmena a), je-li měrná cena shodná s prodejní cenou. Pokud jde o možnost uplatnění výjimky podle ustanovení písmena d) uvedeného odstavce, uvádíme, že není možno s ohledem na mnohotvárnost a rozmanitost nabízeného sortimentu zboží pozitivně či negativně vymezit v právním předpisu ani v jeho výkladu okruh výrobků, u kterých by označení měrnou cenou nebylo vhodné nebo by bylo zavádějící. Vzhledem k tomu, že smyslem ustanovení o povinnosti uvádět měrnou cenu je umožnit spotřebiteli porovnání cenové úrovně srovnatelných výrobků, bude se tato výjimka vztahovat jen na velmi omezený okruh výrobků, kdy by takové označení cenou nebylo vhodné s ohledem na povahu výrobku nebo jeho účel. Patří sem zejména případy, kdy označení množství není z hlediska porovnání ceny významné. Například se může jednat o výrobky různých fantaskních tvarů. Je třeba proto vždy posuzovat, zda u daného konkrétního výrobku označení měrnou cenou spolu s prodejní cenou může přispět k lepší informovanosti spotřebitele porovnáním a posouzením cen. Výjimku lze uplatnit skutečně jen v prokazatelných případech, kdy označení měrnou cenou spolu s prodejní cenou k zmíněné informovanosti přispět nemůže.

V § 13 odst. 9 zákona je uvedeno s účinností od 1. 5. 2014 sedm výjimek, kdy se nevyžaduje označit výrobek současně s prodejní cenou i měrnou cenou, zejména v závislosti na způsobu prodeje nebo na charakteru prodáváných výrobků. Označení oběma cenami se nevyžaduje

- při prodeji výrobků, jejichž balení je shodné s jednotkou množství, a obě ceny by tedy byly stejné,
- u co do hmotnosti velmi malých nebo velmi velkých výrobků, u výrobků, kdy je pro spotřebitele rozhodující např. tvar nebo provedení výrobku (čokoládové figurky),
- u výrobků, při jejichž použití není rozhodná měrná jednotka, protože u nich dochází k zásadním změnám objemu či hmotnosti,
- u rychle se kazících výrobků, kdyby nové a nové označování měrnou cenou vedlo k prodávám při prodeji,
- jestliže je v jednom balení prodáváno více různých druhů výrobku,
- jestliže jsou výrobky prodávány a spotřebovány v rámci poskytování služby,
- při prodeji v dražbách.

Výjimky uvedené v 13 odst. 9 písm. b), c) a j) zákona přestaly platit 30. 4. 2014 (viz čl. II zákona č. 124/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů).

Rozhodujícím kritériem pro vyžadování označování prodejní i měrnou cenou je naplnění potřeby informovanosti spotřebitele v těch případech, kdy potřebuje k rozhodnutí o nákupu toho či onoho výrobku porovnat různé prodejní ceny za nabízená balení obdobných výrobků.

CH. Cenová kontrola označení zboží cenou – ceny zájezdů (§ 13a zákona)

122. Zákon č. 403/2009 Sb. začlenil do zákona nové ustanovení týkající se informování spotřebitele o ceně zájezdů. Ustanovení § 13a zákona uvádí, že při nabídce a prodeji zájezdů musí prodávající spotřebiteli poskytnout informaci o konečné ceně zájezdu, která má být zaplacená. Smyslem této nové úpravy obsažené v 13a zákona je, že nová úprava má za cíl odstranit především praxi odděleného uvádění některých částek, které musí být povinně uhrazeny, jako jsou palivové, bezpečnostní a letištní poplatky v případě leteckých zájezdů. Jedná se vždy o cenu platnou v okamžiku nabídky zpřístupněnou formou katalogu, letáků, ceníků, webových stránek apod. Musí to být v okamžiku podání informace o ceně cena konečná, při jejímž zaplacení klient nabízený zájezd v popisovaném rozsahu v nabídce katalogu (ve smyslu legislativní zkratky zavedené v § 10 odst. 1 zákona č. 159/1999 Sb.) může absolvovat, aniž by byl povinen hradit jakékoliv další přírážky, poplatky nebo jiné částky. Přitom se musí jednat o zájezd, tzn. zájezd definovaný v zákonu č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Samotná doprava, nebo samotné zajištění ubytování není zájezdem, musí se vždy jednat o kombinaci minimálně 2 služeb cestovního ruchu.

Součástí konečné ceny nejsou fakultativně nabízené služby jako např. fakultativní výlet, fakultativní rozsah stravování, zprostředkování cestovního pojištění, zajištění víza, pobytových či lázeňských tax v některých zemích, které nejsou součástí zájezdu, klient si je může zajistit a uhradit jiným způsobem nebo je nevyžaduje či nepotřebuje (cizí státní příslušník bez vízové povinnosti, držitel dlouhodobého víza). Obdobně se bude postupovat v případě nabídky nadstandardních služeb, které nejsou součástí zájezdu (např. dopravní služby, stravovací služby, které se mohou, ale nemusejí využít), ale které je možno na základě individuálního přání zákazníka zajistit. Za nadstandardní služby formou příplatků se považují i příplatky za nadstandardní ubytování (např. příplatek za neobsazené lůžko, pokoj s balkonem, výhledem na moře apod.). Ve všech těchto případech nabídka takové služby, jejíž akceptace záleží na rozhodnutí spotřebitele, nebude zahrnuta v konečné ceně zájezdu. Stejně tak součástí konečné ceny zájezdu nejsou poplatky, které klient individuálně hradí v cílové destinaci a nevybírám je cestovní kancelář při koupi zájezdu.

V praxi cestovních kanceláří může docházet k případům, kdy u exotických zájezdů, zájezdů skládaných na míru atd., se mohou vyskytovat úhrady některých služeb, které objektivně nejsou známy v takovém časovém předstihu, aby se mohly stát součástí konečné ceny uváděné v katalogu. Může se jednat např. o zvláštní daně a poplatky spojené s turistickým ruchem, které jsou v příslušných zemích státními orgány nebo poskytovateli stanovovány v pozdějších termínech těsně před zahájením turistické sezóny, přístavní poplatky, ceny některých dopravních transferů, které místní dopravci vyhláší v termínech, kdy nabízené zájezdy cestovní kanceláře jsou již prodávány apod. V takovémto případě cestovní kancelář v katalogu nebo jiném informačním zdroji informuje, že neopominutelnou součástí zájezdu jsou i tyto další služby, u nichž bude jejich cena známa tehdy a tehdy, že cena za tyto služby není součástí uváděné konečné ceny a že bude zveřejněna od termínu a na místě (způsobem), který v této informaci uvede.

Předmětem striktního uplatnění § 13a zákona nejsou zájezdy na přání zákazníka, kdy zákazník si sám volí jednotlivé druhy služeb, z nichž si přeje zájezd vytvořit. Jedná se o aplikaci postupu podle věty třetí §13a zákona, kdy rozumně nelze po CK vyžadovat, aby zkombinovala všechny potenciální možnosti volby zájezdu (dynamické zájezdy).

I. Cenová kontrola spočívající v kontrole plnění opatření uložených k nápravě podle § 14 odst. 2 písm. c) zákona.

123. Cenová kontrola podle ustanovení § 14 zákona spočívá kromě zjišťování, zda prodávající nebo kupující neporušují ustanovení tohoto zákona a cenové předpisy a ověřování správnosti předkládaných podkladů pro potřeby vyhodnocování vývoje cen, regulace cen a pro řízení o porušení cenových předpisů, nově také podle ustanovení § 14 odst. 2 písm. c) zákona i v kontrole plnění opatření uložených k nápravě.

Na jiném místě se zákon ani prováděcí vyhláška o opatřeních uložených k nápravě nezmiňují. Proto je nutno při výkonu cenové kontroly postupovat podle kontrolního řádu. Ten v § 25 odst. 4 stanoví, že kontrolní orgán předá svá zjištění o nedostatcích příslušnému orgánu, který je oprávněn ve své působnosti činit opatření k nápravě zjištěného stavu nebo ukládat sankce za zjištěné nedostatky. U cenové kontroly soukromých subjektů bude tento paragraf zřejmě použitelný jen v omezené míře (např. ustanovení § 5b odst. 2 zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen).

Z toho vyplývá, že uplatnění působnosti cenových kontrolních orgánů podle § 14 odst. 2 písm. c) v kontrole plnění opatření k nápravě bude v praxi rovněž omezeně použitelné.

VII. Ukončení cenové kontroly

A. Protokol

A.1. Pořízení protokolu

124. Kontrolní pracovníci jsou povinni podle § 12 kontrolního řádu pořizovat o výsledcích kontroly protokol. Každá cenová kontrola je tedy ukončena protokolem, bez ohledu na to, zda bylo zjištěno porušení cenového předpisu nebo ne.

125. Obecné náležitosti protokolu vyplývají z § 12 kontrolního řádu a ze vzorů uvedených v příloze.

126. Úvodní část protokolu musí dále obsahovat podstatné údaje týkající se cenové kontroly:

- kontrolní úkon, jímž byla kontrola zahájena, a den, kdy byl tento kontrolní úkon proveden,
- zaměření cenové kontroly,
- přesné vymezení sortimentu zboží podléhajícího cenové kontrole,
- způsob regulace kontrolovaných cen s uvedením cenového rozhodnutí (§ 10 zákona), kterým jsou regulovány, včetně změn v regulaci v kontrolovaném období, nebo uvedení, že jde o ceny neregulované,
- kontrolované období.

Dále může obsahovat uvedení podílu objemu kontrolovaných výrobků, výkonů, služeb, činností na celkovém objemu podnikatelské činnosti kontrolované osoby, využitelného zejména při objektivním zhodnocení míry zavinění a rozsahu poškození.

127. Část „zjištěné porušení cenových předpisů“ musí obsahovat zejména citace zákona a prováděcí vyhlášky, případně rozhodnutí (regulačního výměru) cenových orgánů, jehož porušení bylo cenovou kontrolou zjištěno. Komentář k cenovým předpisům a tato metodická pomůcka nejsou součástí právního řádu a není možné se proto na ně v protokolu odvolávat. Není vyloučeno jejich využití v rámci použité argumentace.

A.2. Náležitosti protokolu v části týkající se zjištěného porušení cenových předpisů při jednotlivých typech kontrol:

A.2.a Kontrola zaměřená na zneužití hospodářského postavení podle § 2 odst. 3 zákona

128. V protokolu musí být uvedeno:

- a) vymezení daného trhu (viz body 38. až 41.),
- b) konstatování postavení kontrolované osoby na daném trhu, popsání zjištěného stavu včetně popisu hospodářského postavení kontrolované osoby na daném trhu,
- c) zjištěné procento podílu na trhu konkrétního zboží (viz body 31. až 37.). Z protokolu musí být zřejmé, zda provedený průzkum je vyčerpávající, případně kolik procent trhu bylo zmapováno. Souhrnné údaje o průzkumu trhu (tj. zmapování prodeje kontrolovaného sortimentu na daném trhu) budou doloženy v příloze protokolu,
- d) vývoj kontrolovaných cen, případně jejich složek ve vazbě na vývoj určených podmínek,
- e) zdůvodnění postupu při zjišťování obvyklé ceny, (kontrolní spis musí obsahovat i podklady použité pro zjištění obvyklé ceny),
- f) určení obvyklé ceny, výpočty obvyklých cen uvádět do přílohy protokolu,
- g) zohlednění nebo vyloučení všech specifických vlivů ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 až 7 zákona, ke kterým bylo přihlédnuto při posuzování rozsahu nepřiměřeného majetkového prospěchu,
- h) zohlednění všech vlivů při hodnocení oprávněnosti nákladů a přiměřeného zisku pro účely určení obvyklé ceny podle § 2 odst. 6 a 7 zákona (charakteristika investičních potřeb apod.),
- i) konstatování, že kontrolovaná osoba zneužila své hospodářské postavení podle § 2 odst. 3 zákona a jakým způsobem; protokol by měl obsahovat důkaz o zneužití postavení u kontrolovaného zboží uplatněním vyšší než obvyklé ceny nebo nákupem za cenu výrazně nedosahující oprávněných nákladů,
- j) konstatování porušení cenových předpisů podle § 16 odst. 2 písm. b) zákona, včetně podezření na vznik nepřiměřeného majetkového prospěchu podle ustanovení § 14 odst. 5 zákona,
- k) určení období, ve kterém bylo zjištěno porušení cenových předpisů,
- l) seznam připojených podkladů, které porušení cenových předpisů prokazují, resp. jejich kopii.

A.2.b Kontrola maximálních cen podle § 5, věcně usměrňovaných cen podle § 6 a § 7 zákona

129. V protokolu musí být uvedeno:

- a) popsání zjištěného nedodržení cen stanovených podle § 5 zákona nebo podmínky, na kterou je omezeno uplatnění stanovené ceny a konstatování porušení cenových předpisů podle § 16 odst. 1 písm. a), b) a c) a odst. 3 písm. a) nebo b) zákona,
- b) popsání zjištěného porušení pravidla věcného usměrňování podle § 6 zákona určeného příslušným regulačním výměrem nebo rozhodnutím cenového orgánu a konstatování porušení cenových předpisů podle § 16 odst. 1 písm. d) a e) a odst. 3 písm. b) zákona; (do protokolu uvést všechny náklady i potřeby zisku),
- c) určení období, za které bylo prokázáno porušení cenových předpisů s přihlédnutím k § 7 zákona,
- d) vyčíslení nepřiměřeného majetkového prospěchu v důsledku porušení cenových předpisů, pokud jej lze vyčíslit,
- e) jde-li o souběh více důvodů porušení cenových předpisů, částky zjištěného nepřiměřeného majetkového prospěchu se uvádějí samostatně,

- f) seznam připojených podkladů, které porušení cenových předpisů prokazují, resp. jejich kopii.

A.2.c Kontrola zaměřená na evidenční, informační a označovací povinnosti podle § 11, § 12, § 13 a § 13a zákona

130. V protokolu musí být uvedeno:

- a) konstatování nedodržení předepsané povinnosti – přesný popis nedostatků u konkrétně uvedených druhů zboží, jejich rozsah, období, respektive časový okamžik zjištění, atd.,
- b) konstatování porušení cenových předpisů podle § 16 odst. 1 písm. g), h) a i) a odst. 2 písm. c) zákona,
- c) seznam připojených podkladů, které porušení cenových předpisů prokazují, resp. jejich kopii a důkazy pořízené podle § 14 odst. 5 zákona.

A.3. Závěr protokolu

131. V **závěru** protokolu kontrolní pracovník uvede kontrolní nález o porušení cenových předpisů. Podle ustanovení § 14 odst. 3 a 4 zákona v případě podezření, že kontrolovaná osoba získala nepřiměřený majetkový prospěch, obsahuje protokol také vyčíslení nepřiměřeného majetkového prospěchu v případě, že jej lze vyčíslit, dále informaci, že vyčíslení nepřiměřeného majetkového prospěchu bylo provedeno pouze ze zaplacených plnění, k jakému datu je provedeno, případně, že ho nelze vyčíslit a z jakých důvodů nebo že nevznikl. Jde-li o souběh více důvodů porušení cenových předpisů, částky zjištěného nepřiměřeného majetkového prospěchu se uvádějí samostatně. V protokolu se uvede informace o tom, že na základě zjištěného porušení cenových předpisů bude zahájeno správní řízení o porušení cenových předpisů. Také se uvede poslední kontrolní úkon předcházející vyhotovení protokolu o kontrole a den, kdy byl tento kontrolní úkon proveden.

132. Protokol o kontrole se vyhotoví ve lhůtě 30 dnů ode dne provedení posledního kontrolního úkonu, ve zvláště složitých případech do 60 dnů. Stejnopis protokolu o kontrole doručí kontrolní orgán kontrolované osobě. Námitky proti kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole může kontrolovaná osoba podat kontrolnímu orgánu ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení protokolu o kontrole, není-li stanovena v protokolu o kontrole lhůta delší. Ohledně námitek a jejich vyřizování se postupuje podle § 13 a 14 kontrolního řádu.

133. Přílohy k protokolu jsou především:

- doklady a písemnosti získané při kontrole od kontrolované osoby, které musí být opatřeny podpisem zpracovatele, datem, kdy byly zpracovány, popř. razítkem,
- písemnosti zpracované kontrolním pracovníkem, které musí být opatřeny jeho podpisem a datem zpracování,
- jiné písemnosti a důkazní materiály.

A.4. Podání písemné zprávy podle ustanovení § 10 odst. 2 kontrolního řádu

134. Kontrolní orgán může požadovat podání písemné zprávy podle ustanovení § 10 odst. 2 kontrolního řádu, ve které předloží kontrolovaná osoba v stanovené lhůtě písemnou zprávu o odstranění zjištěných nedostatků, resp. předloží doklady požadované cenovým kontrolním orgánem.

B. Dodatek protokolu

135. Při vypracování dodatku k protokolu se postupuje podle ustanovení § 21 kontrolního řádu. Nesprávnosti v protokolu o kontrole opraví kontrolní orgán z moci úřední formou dodatku k protokolu o kontrole, jehož stejnopis se doručí kontrolované osobě a přiloží k protokolu o kontrole. Je-li to na základě podaných námitek nebo k opravě zjištěných nesprávností v protokolu

o kontrole zapotřebí, provede kontrolující došetření věci. Výsledek došetření věci se zaznamená v dodatku k protokolu o kontrole, jehož stejnopis se doručí kontrolované osobě a přiloží k protokolu o kontrole. Při došetření věci se použijí ustanovení § 6 až 11, § 13 až 17 a § 20 kontrolního řádu obdobně. V případě, že se dodatek k protokolu týká kontrolního zjištění, lze ze zákona dovodit, že i proti kontrolnímu zjištění v dodatku může kontrolovaná osoba podat námitky ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení dodatku. (Podrobný komentář ke kontrolnímu řádu vypracovalo Ministerstvo vnitra a je přístupný na internetových stránkách MV pod názvem Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků č. 10).

C. Námitkové řízení

136. Kontrolovaná osoba nebo její zástupce může podle ustanovení § 13 kontrolního řádu podat písemně zdůvodněné námitky proti protokolu ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení protokolu o kontrole, není-li stanovena v protokolu o kontrole lhůta delší. Musí z nich být zřejmé, proti jakému kontrolnímu zjištění směřují, a musí obsahovat odůvodnění nesouhlasu s tímto kontrolním zjištěním. Za námitky nelze tedy považovat pouhé písemné vyjádření nesouhlasu s protokolem bez řádného odůvodnění. Na počítání lhůt se uplatní postup platný podle správního řádu.

137. Námitkové řízení je upraveno v § 14 kontrolního řádu. Nevyhoví-li námitkám vedoucí kontrolní skupiny nebo kontrolující ve lhůtě 7 dnů ode dne jejich doručení, vyřídí je nadřízená osoba kontrolujícího ve lhůtě 30 dnů ode dne jejich doručení tak, že jim vyhoví, částečně vyhoví, nebo je zamítne. Ve zvlášť složitém případě se lhůta pro vyřízení námitek nadřízenou osobou kontrolujícího prodlužuje o 30 dnů. O tomto prodloužení lhůty nadřízená osoba kontrolujícího kontrolovanou osobu předem vyrozumí.

Námitky, z nichž není zřejmé, proti jakému kontrolnímu zjištění směřují, nebo námitky, u nichž chybí odůvodnění, nadřízená osoba kontrolujícího zamítne jako nedůvodné. Nadřízená osoba kontrolujícího zamítne také námitky podané opožděně nebo neoprávněnou osobou.

Jestliže je do vyřízení námitek zahájeno s kontrolovanou osobou správní řízení o uložení sankce nebo opatření k nápravě v přímé souvislosti se skutečností obsaženou v protokolu o kontrole, lze se souhlasem nadřízené osoby kontrolujícího námitky vyřídit v rámci tohoto správního řízení; je-li ke správnímu řízení příslušný jiný správní orgán než kontrolní orgán, který kontrolu vykonal, lze se souhlasem nadřízené osoby kontrolujícího námitky předat tomuto správnímu orgánu. O předání námitek kontrolní orgán kontrolovanou osobu vyrozumí. *Jestliže je však správní řízení zahájeno v přímé souvislosti s pouze některými skutečnostmi obsaženými v protokolu, které lze od ostatních skutečností obsažených v protokolu oddělit, vyřídí se námitky ve správním řízení pouze ohledně námitek, které se týkají skutečností, k nimž je správní řízení zahájeno.* Vyřízení námitek se uvede v odůvodnění rozhodnutí vydaného v rámci tohoto správního řízení.

Doručování je třeba provést postupem dle správního řádu.

D. Některé další procesní úkony

138. Z ustanovení § 25 odst. 4 kontrolního řádu vyplývá, že pokud z kontrolních poznatků vyplývá zjištění dalších nedostatků, předá kontrolní orgán svá zjištění o nedostacích příslušnému orgánu, který je oprávněn ve své působnosti činit opatření k nápravě zjištěného stavu nebo ukládat sankce za zjištěné nedostatky.

139. O cenové kontrole se vede spis. Tento spis se stane dnem zahájení správního řízení (případně vydáním příkazu podle ustanovení § 90 nového přestupkového zákona) součástí správního spisu.

140. Postup v případě, kdy by mohlo dojít k pochybnosti o nepodjatosti kontrolních pracovníků, upravuje § 10 kontrolního řádu.

VIII. Řízení o přestupku

A. Promlčení přestupku

141. Jedním z důvodů zániku odpovědnosti za přestupek je kromě smrti fyzické osoby, zániku právnické osoby bez právního nástupce a vyhlášení amnestie i uplynutí promlčecí doby. Promlčecí doba činí v případě přestupků dle zákona o cenách 3 roky, neboť se jedná o přestupky, kde zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč. Promlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku; dnem spáchání přestupku se rozumí den, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán. Je-li znakem přestupku účinek, promlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy takový účinek nastal. Některé přestupky dle zákona o cenách jsou přestupky trvajících. U těch začíná promlčecí doba dnem následujícím po dni, kdy došlo k odstranění protiprávního stavu.

Do promlčecí doby se nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení a doba po kterou bylo řízení o přestupku přerušeno proto, že bylo možné očekávat uložení trestu obviněnému z přestupku za jiný skutek v trestním řízení, přičemž správní trest, který lze uložit v řízení o přestupku, je bezvýznamný vedle trestu, který by bylo možné uložit v trestním řízení. Do promlčecí doby se dále nezapočítává doba, po kterou se o věci vedlo soudní řízení správní a rovněž doba, po kterou trvalo podmíněné upuštění od uložení správního trestu.

Promlčecí doba se přerušuje oznámením o zahájení řízení o přestupku, vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným, nebo vydáním rozhodnutí o schválení dohody o narovnání. Přerušením promlčecí doby počíná promlčecí doba nová. Byla-li promlčecí doba přerušena, odpovědnost v případě přestupků, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč, zaniká nejpozději za 5 let od jeho spáchání.

B. Zahájení řízení o přestupku

142. Pokud je prokázáno porušení cenových předpisů protokolem o cenové kontrole a případně rozhodnutím o námitkách, kterým se upravuje protokol, zahajuje se správní řízení o porušení cenových předpisů (dále jen „řízení o přestupku“). Proces řízení o přestupku probíhá dle nového přestupkového zákona a podpůrně dle části druhé správního řádu. Zahájení správního řízení z moci úřední je prvním úkonem správního orgánu vůči účastníkovi správního řízení. Výjimku tvoří příkaz vydaný podle § 90 nového přestupkového zákona, který je v příkazním řízení prvním úkonem ve správním řízení. O příkazu viz dále.

143. Řízení o přestupku se v souladu s § 78 odst. 2 nového přestupkového zákona zahajuje doručením oznámení o zahájení řízení podezřelému z přestupku nebo ústním vyhlášením takového oznámení. O ústním vyhlášení oznámení o zahájení řízení vydá správní orgán účastníkům řízení na požádání potvrzení. Oznámení o zahájení řízení nemá formu rozhodnutí ani usnesení, ale musí být doručeno prokazatelným způsobem, tj. datovou schránkou, pokud ji má subjekt zřízenou nebo dopisem s doručenkou. Řízení o přestupku je v takovém případě zahájeno dnem, kdy bylo oznámení o zahájení řízení přestupku podezřelému řádně doručeno, tj. datem převzetí vyznačeným na doručence z datové schránky nebo při poštovní přepravě. Oznámení o zahájení řízení o přestupku musí obsahovat povinné náležitosti dle § 46 odst. 1 správního řádu a § 78 odst. 3 nového přestupkového zákona. Může být spojeno s jiným úkonem, např. s možností činit návrhy podle § 36 odst. 1 správního řádu, popřípadě s výzvou podle § 36 odst. 3 správního řádu. Lhůta, po kterou tak může účastník řízení činit, se stanovuje usnesením, proti kterému je možno se odvolat (ustanovení § 39 odst. 1 správního řádu). Nejlépe již v rámci oznámení o zahájení řízení o přestupku musí být v souladu s § 80 odst. 2 nového přestupkového zákona obviněný z přestupku

poučen o právu žádat nařízení ústního jednání. Pokud je prvním úkonem v řízení o přestupku příkaz, proti kterému podá obviněný z přestupku odpor, je následně nutné jej o jeho právu žádat nařízení ústního jednání rovněž poučit.

Pokud účastník řízení podá takové námitky, které nevyžadují žádnou změnu shromážděných podkladů pro rozhodnutí, může správní orgán reagovat na tyto námitky až v odůvodnění rozhodnutí.

V případě, kdy účastník řízení v průběhu řízení učiní návrh podle § 36 odst. 1 správního řádu, který může mít vliv na kontrolní zjištění uvedené v protokolu o cenové kontrole, a kdy je změna podkladů pro rozhodnutí nutná, resp. v případě nutnosti doplnit původní kontrolní zjištění o další důkazy a jiné podklady pro rozhodnutí, k nimž se účastník řízení může vyjádřit, jsou prováděny úkony a instrumenty podle správního řádu, protože se jedná již o správní řízení, a nikoliv o cenovou kontrolu. Může to být kupř. protokol ve smyslu § 18 správního řádu, důkaz listinou ve smyslu § 51 správního řádu, apod. Z těchto listin, případně protokolů atd., musí být zřejmé, jakým způsobem se odlišuje porušení cenových předpisů prokázané ve správním řízení od kontrolního zjištění uvedeného v protokolu.

V řízení navazujícím na výkon kontroly mohou být v souladu s § 81 nového přestupkového zákona skutečnosti zjištěné při kontrole, prokazují-li beze všech pochyb skutečný stav věci, jediným podkladem rozhodnutí o přestupku. Nové důkazní prostředky a jiné podklady pro správní rozhodnutí doplňující původní kontrolní zjištění obsažené v protokolu, které byly opatřeny v průběhu správního řízení, plní funkci obdobnou dodatku k protokolu. Nejedná se ovšem o dodatek k protokolu ve smyslu kontrolního řádu. Povinnost správního orgánu seznámit účastníka řízení se všemi podklady před vydáním rozhodnutí zůstává nedotčena.

Správní orgán může nařídit ústní jednání. Správní orgán nařídí ústní jednání na požádání obviněného, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv; jinak návrh zamítne usnesením, které se oznamuje pouze obviněnému. **O právu žádat nařízení ústního jednání musí být obviněný poučen.** Správní orgán nařídí ústní jednání i bez požádání obviněného, je-li to nezbytné pro zjištění stavu věci. K ústnímu jednání správní orgán předvolá účastníky řízení. Ústní jednání lze konat bez přítomnosti obviněného jen tehdy, jestliže byl řádně předvolán a souhlasí s konáním ústního jednání bez vlastní přítomnosti nebo pokud se na předvolání nedostaví bez náležité omluvy nebo bez dostatečného důvodu. Správní orgán může provést výslech obviněného; je-li to nezbytné k uplatnění práv obviněného, správní orgán výslech provede. Výslech obviněného nesmí být proveden za stejných podmínek, za jakých nesmí být vyslýchán svědek. Obviněný má právo nevypovídat. Správní orgán nesmí obviněného nutit k výpovědi nebo doznání. Správní orgán obviněného před výslechem poučí o právu nevypovídat a o zákazu provádět výslech.

144. Pokud jsou splněny zákonné důvody pro přerušování řízení podle § 64 odst. 3 správního řádu, může správní orgán na žádost účastníka přerušit řízení usnesením, které se ve výrokové části zabývá toliko vlastním rozhodnutím o přerušování řízení. Časové omezení takového přerušování není zákonem stanoveno a řízení lze přerušit na neomezeně dlouhou dobu. Správní úřad však v konkrétním usnesení o přerušování řízení musí stanovit lhůtu, na kterou řízení přerušuje, a to podle ustanovení § 64 odst. 4 a § 65 odst. 2 správního řádu. Řízení o přestupku je možné přerušit též z moci úřední, a to z důvodů uvedených v ustanovení § 85 nového přestupkového zákona.

145. Po zahájení řízení o přestupku může dojít k situaci, kdy kontrolovaná osoba jako účastník řízení vznesou námitku podjatosti úřední osoby podle § 14 správního řádu. Důvodem vyloučení není účast na úkonech před zahájením řízení nebo na výkonu kontroly prováděné podle zvláštního zákona. Vyloučena však bude úřední osoba, která se účastnila řízení v téže věci na jiném stupni, aniž by bylo nutné zkoumat důvody podjatosti.

Námitku podjatosti vůči úřední osobě (tzn. každé osobě, která se bezprostředně podílí na výkonu pravomoci správního orgánu) podá účastník řízení písemně s uvedením důvodů bezprostředně poté, jakmile se o nich dozví. K námitce se nepřihlédne, pokud účastník řízení o důvodu vyloučení prokazatelně věděl, ale bez zbytečného odkladu námitku neuplatnil.

Pokud se dozví úřední osoba o okolnostech nasvědčujících, že je vyloučena, bezodkladně informuje písemně svého nadřízeného.

Nadřízený úřední osoby, které se námitka podjatosti týká, o ní rozhodne bezodkladně, zpravidla druhý den po obdržení námítky. O vyloučení úřední osoby se rozhoduje usnesením doručovaným tomu účastníkovi řízení, který námitky vznesl. Usnesení se vydává i v případě, že se návrh na vyloučení zamítá.

Proti usnesení se může účastník řízení, kterému se usnesení oznamuje, odvolat. Odvolání nemá odkladný účinek.

Usnesení o tom, kdo je úřední osobou místo vyloučené úřední osoby, se poznamená do správního spisu. Toto usnesení nabývá právní moci poznamenáním do spisu.

O námitce podjatosti má být rozhodnuto dříve, než je vydáno rozhodnutí ve věci.

146. Řízení o přestupku by mělo být zahájeno bez zbytečného odkladu ode dne oznámení nebo ode dne, kdy se správní orgán o spáchání přestupku dozvěděl. Přestupek nelze projednat, zanikla-li odpovědnost pachatele za přestupek (§ 29 a násl. nového přestupkového zákona).

Podle ustanovení § 2 odst. 6 nového přestupkového zákona lze uložit pouze takový druh sankce, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.

V souladu s § 2 odst. 1 správního řádu, není-li v novém přestupkovém zákoně stanoveno jinak, vztahují se na řízení o přestupcích obecné předpisy o správním řízení.

Jestliže se nedaří doručovat zmocněnci účastníka řízení, doručuje správní orgán pouze účastníkovi řízení.

V případě splnění podmínek stanovených zákonem (§ 32 odst. 2 správního řádu) je nutné účastníkovi řízení ustanovit opatrovníka. S ohledem na skutečnost, že se v případě řízení o přestupku jedná o řízení, ve kterém je účastníkovi řízení ukládána povinnost, je s ohledem na § 32 odst. 3 správního řádu nutné ustanovit mu opatrovníka i v případech, kdy se jedná o osobu neznámého pobytu nebo sídla, osobu, již se prokazatelně nedaří doručovat. Dle Závěru č. 28 Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání (Dostupné na <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>) se těmto osobám současně doručují písemnosti veřejnou vyhláškou. Podle § 34 odst. 2 správního řádu je však s právními účinky spojeno pouze doručení písemnosti opatrovníkovi. Doručuje-li se veřejnou vyhláškou, postupuje správní orgán tak, že na úřední desku vyvěsí pouze oznámení o možnosti převzít doručovanou písemnost, nikoliv písemnost samotnou. (§ 66 nového přestupkového zákona)

Jestliže se pachatel dopustil více přestupků, které je příslušný projednávat též orgán, projednávají se tyto věci ve společném řízení.

C. Spis

147. Označení spisu spisovou značkou a vedení spisu správním orgánem se řídí vnitřními předpisy správního orgánu.

D. Rozhodnutí

148. Na základě protokolu, popř. rozhodnutí o námitkách, případně na základě dalších podkladů pro vydání rozhodnutí, vydá správní orgán, který provedl cenovou kontrolu, ve správním řízení rozhodnutí, kterým uloží pokutu za porušení cenových předpisů ve lhůtě podle § 94 nového

přestupkového zákona, t.j. do **60 dnů** ode dne zahájení řízení o přestupku. V případě, že je zapotřebí nařídit ústní jednání nebo místní šetření, je-li třeba někoho předvolat, nechat předvést, ustanovit opatrovníka nebo doručovat veřejnou vyhláškou osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, nebo jde-li o zvláště složitý případ, lze k těmto šedesáti dnům připočítat nezbytně dlouhou dobu, nejdéle však 30 dnů. Pokud nastanou zákonem předvídané skutečnosti, překročí správní úřad lhůtu pro vydání rozhodnutí jen o tolik dnů, kolik je nezbytně nutných k provedení stanovených úkonů. Nadřízený správní orgán tyto lhůty nemůže prodloužit.

149. Rozhodnutí musí obsahovat náležitosti stanovené v § 68 správního řádu (výrok, odůvodnění a poučení) ve spojení s § 93 nového přestupkového zákona.

Ve **výroku** musí být uvedeno:

- identifikace účastníka řízení (příp. i jeho zástupce nebo zmocněnce v návěti výroku rozhodnutí),
- právní kvalifikace skutku - předpis a ustanovení, které bylo porušeno (např. § 6 odst. 1 písm. c) a § 16 odst. 1 písm. d) zákona) nebo více než jedno ustanovení při souběhu deliktů (viz bod 150.),
- popis skutku s označením místa, času a způsobu jeho spáchání,
 - o jakým jednáním byl zákon porušen (např. překročením věcně usměrňované ceny podle § 6 odst. 1 písm. c) zákona; uvést, která konkrétní nákladová položka byla do kalkulace ceny zahrnuta vyšší než dovolují pravidla regulace cen),
 - o kontrolované zboží,
 - o kontrolované období,
- vyslovení viny,
- forma zavinění u obviněného, který je fyzickou osobou,
- druh a výměra správního trestu, popřípadě výrok o podmíněném upuštění od uložení správního trestu, o upuštění od uložení správního trestu nebo o mimořádném snížení výměry pokuty,
- ustanovení, podle kterého je pokuta ukládána (např. regulační pravidlo podle regulačního výměru, ustanovení zákona)
- uložení paušálních nákladů řízení (jako druhý výrok).
- rozhodnutí o náhradě škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení podle § 93 odst. 1 písm. h) nového přestupkového zákona (jako třetí výrok – bude-li náhrada škody poškozeným uplatněna)

150. V případě, že je pokuta ukládána z více důvodů, ukládá se ve výroku pokuta jednou částkou s uvedením všech ustanovení zákona, která účastník řízení nedodržel a jejichž porušení se dopustil.

Za dva nebo více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení se uloží správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji trestný. Jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, uloží se správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejzávažnější. Nelze použít kumulaci a sčítat výše sankcí za jednotlivé delikty.

151. Ve **vedlejších částech výroku** se uvede bankovní spojení, kam budou pokuta a paušální částka náhrady nákladů řízení poukázány, a lhůta, do kdy mají být uhrazeny. V případě vyčíslení nepřiměřeného majetkového prospěchu se upozorní na ustanovení § 18 zákona, které ukládá vydat nepřiměřený majetkový prospěch buď tomu, na jehož úkor byl získán (je-li znám) nebo ho odvést do téhož rozpočtu jako pokutu.

152. Odůvodnění je shrnutím všech zjištěných skutečností odůvodňujících výrok rozhodnutí. Musí plně odpovídat skutečným výsledkům provedeného řízení. Doporučuje se nejdříve vylíčit podstatu věci, poté provést rozbor důkazů a ostatních podkladů rozhodnutí. V odůvodnění je třeba

uvést (případně citovat) konkrétní povinnosti uložené příslušným právním předpisem (nestačí tedy pouhé označení ustanovení právního předpisu) a konkrétní případy porušení těchto povinností, tj. jednotlivé zjištěné nedostatky. V případě velkého rozsahu a četnosti těchto nedostatků je možno je uvést v příloze, na niž odůvodnění rozhodnutí odkáže s tím, že příloha je nedílnou součástí rozhodnutí. Musí být proto doručena spolu s rozhodnutím všem účastníkům řízení.

153. V odůvodnění je nutné se vypořádat se všemi námitkami a navrhovanými důkazy podanými ve správním řízení. Je nutno reagovat na připomínky a návrhy účastníků řízení, na jejich vyjádření k podkladům pro rozhodnutí, a vypořádat se i s případnými rozpory v jednotlivých důkazech. Z odůvodnění rozhodnutí musí být zřejmé, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy za vyvrácené. Je nezbytné uvést závěry o tom, které skutečnosti jsou vzaty za nepochybně zjištěné, posoudit právní význam těchto skutečností a vyslovit úsudek o předmětu řízení. Vždy musí být vystižena podstata věci, aby odůvodnění nebylo zatěžováno údaji a úvahami bezvýznamnými, které by byly na úkor srozumitelnosti a přesvědčivosti. Pokud pro opakující se námitky podávané ve správním řízení, které byly již řešeny v námitkovém řízení, nebylo na tyto již v průběhu správního řízení reagováno, je potřeba tuto situaci zde také řádně odůvodnit, případně odkázat, kde ve spisu již na ně bylo podrobně reagováno. Nelze opakující se námitky nechat ve správním řízení nevypořádané. Jinak bude rozhodnutí nepřezkoumatelné pro vady řízení.

Podle § 5 nového přestupkového zákona je přestupkem společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin. Přestupek je vymezen na základě materiálně-formálního pojetí, přičemž ke vzniku odpovědnosti za přestupek bude muset dojít k naplnění všech jeho znaků současně - to znamená, že musí jít o protiprávní společensky škodlivý čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a zároveň vykazuje znaky stanovené zákonem, tedy obecné znaky přestupku i znaky konkrétní skutkové podstaty přestupku, nejde-li o trestný čin. Materiální znak hraje klíčovou roli právě v hraničních případech, kdy by jeho neposouzení mohlo vést k přepjatému formalismu, k stíhání bagatelních porušení právních povinností a k nespravedlivému rozhodnutí. V případě, že jednání obviněného z přestupku sice vykazuje znaky stanovené zákonem, ovšem toto jednání nelze označit za společensky škodlivé, nejedná se o přestupek. Z odůvodnění rozhodnutí proto musí vyplývat, že jednání pachatele přestupku naplnilo jak materiální, tak formální znaky určitého přestupku.

154. Výše uložené pokuty musí být dostatečně odůvodněna podle zákonných kritérií (nestačí pouze jejich vyjmenování), a pokud existují, i podle dalších okolností majících vliv na výši pokuty. K odůvodnění výše pokuty se vyslovil i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku spis. zn. 7 A 72/2001 – 53, kde je mj. uvedeno: *“ Institut správního uvážení při své realizaci s ohledem na jeho možnou přezkoumatelnost ve správním soudnictví, ale i s ohledem na jeho srozumitelnost účastníkům řízení, vyžaduje, aby všechna v demonstrativním výčtu uvedená kritéria byla výslovně zmíněna a dostatečně odůvodněna, aby bylo uvedeno, které další v demonstrativním výčtu výslovně neuvedené kritéria byla vzata v úvahu a pokud nikoliv, z jakého důvodu k nim správní orgán nepřihlížel. “*

Rozsudek Nejvyššího správního soudu spis. zn. 8 Afs 22/2008-71 ve věci odůvodnění pokuty uvádí: *„ Účelu a smyslu zákona odpovídá takový postup, kdy správní orgán vezme v úvahu všechna hlediska výslovně uvedená v zákonném demonstrativním výčtu a následně pak i taková, která sice zákon výslovně nezmiňuje, ale která vzhledem k povaze konkrétní věci měla, resp. mohla mít, vliv na výši pokuty. “*

155. V případě, že účastník řízení podá odvolání v zákonné lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, může postupovat podle § 87 správního řádu.

156. V případě, že se účastník řízení proti rozhodnutí odvolá a správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, neshledá podmínky pro postup podle § 87 správního řádu, zašle v zákonné lhůtě (do 30 dnů) odvolacímu orgánu kompletní originální spis vedený v souladu se správním řádem, včetně originálů doručenek a určení oprávněných úředních osob v souladu s ustanovením § 88 správního řádu. V předkládací zprávě uvede zejména, zda bylo odvolání podáno ve lhůtě podle správního řádu, stanovisko k podanému odvolání, případně údaje o úkonech provedených po podání odvolání.

E. Příkaz a příkaz na místě podle nového přestupkového zákona

157. Právní úprava příkazního řízení navazuje na § 150 správního řádu a rozlišuje příkaz, proti němuž lze podat odpor, a příkaz na místě, který nabývá právní moci podpisem obviněného.

Příkazem lze uložit správní trest napomenutí, pokuty, zákazu činnosti, nebo propadnutí věci nebo náhradní hodnoty. Proti příkazu je možné podat odpor ve lhůtě 8 dnů ode dne oznámení příkazu. Po podání odporu platí zákaz reformace in peius (zákaz změny k horšímu), s výjimkou pozdější změny právní kvalifikace.

Příkaz na místě nahrazuje dosavadní blokové řízení (viz přechodné ustanovení v § 112 odst. 6 nového přestupkového zákona). Příkazem na místě lze uložit pouze napomenutí nebo pokutu nejvýše 10 000,- Kč (nestanoví-li zvláštní zákon jinou hranici). Příkazem na místě lze rozhodnout, jestliže obviněný nebo osoba jednající za obviněného, který je právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, souhlasí se zjištěným stavem věci, s právní kvalifikací skutku, s uložením pokuty a její výší a s vydáním příkazového bloku. Příkazový blok se však vydává pouze v případě, že je příkazem na místě ukládána pokuta nebo peněžitá záruka (tj. nikoliv napomenutí). Příkazové bloky nahradí stávající pokutové bloky, vydávat je bude nadále Ministerstvo financí. Příkazem na místě může o přestupku rozhodnout vždy správní orgán příslušný k rozhodování o přestupku (nestanoví-li zvláštní zákon, že o přestupku nelze rozhodnout příkazem na místě). V případech stanovených zákonem mohou příkazem na místě rozhodnout i jiné orgány (zejména orgán Policie České republiky nebo strážník obecní policie, viz § 91 odst. 2 nového přestupkového zákona). Přezkumné řízení lze zahájit do 6 měsíců od právní moci příkazu na místě. Po uplynutí této lhůty vyřizuje podnět k přezkumnému řízení správní orgán, který vydal příkaz na místě, sdělením, že přezkumné řízení nelze zahájit, pokud podatel podnětu o vyrozměnění požádal.

F. Rozhodnutí o uložení paušálních nákladů řízení

158. Ustanovení § 95 nového přestupkového zákona ukládá správnímu orgánu vždy, když je obviněný shledán vinným, uložit tomuto účastníku řízení povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou. Paušální částku nákladů řízení stanovuje § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení. Výše této částky ukládané účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, činí 1 000,- Kč. Podle § 79 odst. 5 správního řádu lze v případech hodných zvláštního zřetele výši paušální částky snížit, avšak pouze na žádost obviněného z přestupku. V příkazním řízení nelze povinnost nahradit náklady řízení uložit.

Splatnost nákladů řízení se odvíjí z následujícího postupu: § 79 odst. 8 správního řádu stanoví, že náhradu nákladů řízení vybírá podle zvláštního zákona správní orgán, který ji uložil. Tímto zvláštním zákonem je zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, který stanoví v § 107

odst. 6, že předepsaná náhrada nákladů řízení je splatná do patnácti dnů ode dne doručení rozhodnutí. Lhůta je tedy pevně dána daňovým řádem.

159. Rozhodnutí ve věci nákladů řízení vysloví správní orgán ve výrokové části rozhodnutí ve věci. Pokud správní orgán vydá rozhodnutí o nákladech řízení současně s rozhodnutím ve věci, musí mít výrok dvě části – rozhodnutí ve věci a rozhodnutí o paušálních nákladech řízení. Odůvodnění musí reagovat na obě části výroku, tj. jak na výši pokuty za porušení zákona o cenách, tak i na výši paušálních nákladů řízení odkazem na příslušná ustanovení správního řádu a vyhlášky č. 520/2005 Sb. Poučení o možnosti odvolat se do 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí je společné a vztahuje se jak k rozhodnutí ve věci, tak i k rozhodnutí o paušálních nákladech řízení. Účastník pak ve svém odvolání specifikuje podáním námitek, proti kterému výroku se odvolává. Ve správním řízení o porušení cenových předpisů **se doporučuje** používat tento postup.

160. Rozhodnutí o paušálních nákladech řízení lze vydat i samostatně. Tento postup je však v kontrolní činnosti nežádoucí a správní orgány budou rozhodovat společným rozhodnutím jak ve věci, tak i o paušálních nákladech řízení, jak je doporučeno výše. V odůvodnění rozhodnutí o paušálních nákladech řízení se zdůvodní výše paušálních nákladů řízení odkazem na příslušná ustanovení správního řádu a vyhlášky č. 520/2005 Sb. a na předchozí řízení ve věci samé. Samostatné rozhodnutí o paušálních nákladech řízení se doručuje stejně, jako rozhodnutí ve věci, tj. pokud má účastník řízení zástupce, doručuje se jemu. Jinak by nesprávné doručení zakládalo vadu řízení, která by mohla mít vliv na soulad rozhodnutí s právními předpisy (§ 89 odst. 2 správního řádu).

161. Při ukládání pořádkové pokuty podle § 62 správního řádu se paušální náklady řízení neukládají, neboť se nejedná o samostatné řízení, ale pouze o prostředek k vynucení plnění procesních povinností v již probíhajícím správním řízení o porušení cenových předpisů.

G. Ochrana před nečinností podle § 80 správního řádu

162. Správní orgán je podle správního řádu povinen dodržovat lhůty stanovené tímto zákonem pro vydání rozhodnutí (příkazu). Nesplnění této povinnosti je nesprávným úředním postupem. Pokud tyto lhůty správní orgán překročí, je nadřízený správní orgán povinen učinit některé z opatření proti nečinnosti, jakmile se to dozví. Učiněné opatření proti nečinnosti nezbavuje nadřízený správní orgán povinnosti vyvodit nebo iniciovat pracovníprávní či sankční postih oprávněných úředních osob, které se porušení zákona, spočívajícího v nedodržování lhůt pro vydání rozhodnutí, dopustily.

H. Lhůta pro podání žaloby

163. Pro podání žaloby platí ustanovení § 72 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem. Podle ustanovení § 73 soudního řádu správního nemá podání žaloby odkladný účinek, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak. Žalobce může podat návrh k soudu na odkladný účinek žaloby. Soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přiznává žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nenahraditelnou újmu, přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem. Přiznáním odkladného účinku se pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí. Usnesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly.

IX. Závěrečná ustanovení

164. Cenové kontrolní orgány v souladu s ustanovení § 17a zákona a § 2 prováděcí vyhlášky předávají Ministerstvu financí (doporučuje se alespoň čtvrtletně) přehled provedených cenových kontrol a rozhodnutí o uložení pokuty, která nabyla právní moci, ke **zveřejnění** v Cenovém věstníku.

V případech, kdy cenová kontrola již byla ukončena, ale správní řízení ještě probíhá, zveřejní se informace o cenové kontrole až po ukončení správního řízení.

165. Dnem vydání této metodické pomůcky pozbývá platnosti Metodická pomůcka č.j. 16/91086/2010-163 ze dne 26.8.2010.

166. Tato metodická pomůcka pro výkon cenové kontroly vstupuje v platnost dnem vydání, uvedeným v záhlaví.

JUDr. Tamara Rapošová
ředitelka odboru 16 - Cenová politika

v z o r - Pověření k provedení cenové kontroly

Krajský úřad kraje

adresa
telefon

V dne
Č. j.:

Pověření k provedení cenové kontroly

Pověřuji kontrolní pracovníky Krajského úřadu kraje, oddělení / odbor.....

- jména a příjmení pracovníků a čísla služebních průkazů – (určit, kdo je vedoucí kontrolní skupiny)

aby vykonali v *- název kontrolované osoby* - kontrolu dodržování zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů,

- Specifikovat druh cenové kontroly - (např. kontrolu označování zboží cenami podle ustanovení § 11 a 13 zákona o cenách)

Kontrolované období: *- doplnit -*

Zahájení cenové kontroly dne: *- datum -*

Tito pracovníci jsou oprávněni provádět cenovou kontrolu na základě ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, ustanovení § 14 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, zákona č. 255/2012 Sb., kontrolní řád, a ustanovení § 29 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů.

úřední otisk razítka

jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby

Komentář: *Pověření lze doplnit o požadavek ve smyslu ustanovení § 9 a § 10 kontrolního řádu, případně o předběžný seznam požadovaných dokladů.*

v z o r – Protokol o provedení cenové kontroly (obecný)

Krajský úřad kraje

adresa
telefon
č.j.

PROTOKOL (č.)

o kontrole dodržování zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a navazujících cenových předpisů a na základě zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů.

Kontrolní orgán:

Kontrolovaná osoba: *(u jakého subjektu byla kontrola provedena)*

Předmět kontroly: *(podle druhu kontroly)*

kontrola byla provedena podle Pověření *(kdo pověřuje – ředitel, vedoucí)* č.j. ze dne.....

Kontrolu provedli pracovníci: – vedoucí kontrolní skupiny

Přizvaná osoba (pokud taková je)

Kontrola byla zahájena dne:

přerušena dne:

skončena dne:

Místo kontroly: *(sídlo kontrolované osoby, další místa odlišná od adresy kontrolované osoby)*

Protokol vyhotovili:

(jména, příjmení a podpisy)

Počet stran:

Počet listů:

Přílohy:

Protokol byl vyhotoven v ... výtiscích

z toho x výtisků pro Krajský úřad kraje

1 výtisk pro *(kontrolovanou osobu)*

Vyhotoven v dne

Zástupce kontrolované osoby potvrzuje navrácení všech zapůjčených dokladů a písemností k dnešnímu datu.

Jméno a příjmení

Podpis

Datum:

Všeobecně:

1. Základní identifikační údaje kontrolované osoby:

Název právnické osoby nebo jméno fyzické osoby (datum narození a místo trvalého pobytu)

Sídlo

Identifikační číslo

Právní forma

Den vzniku

Statutární orgány

Způsob jednání (*kdo jedná za společnost*)

Způsob účtování

Vztah k DPH (plátce/neplátce)

Správce daně

2. Předmět kontroly:

Popis předmětu kontroly

(např. Krajský úřad kraje oddělení / odbor (dále jen „cenový kontrolní orgán“) provedl na základě ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, způsobem stanoveným v § 14 odst. 2 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách (dále jen „zákon o cenách“) kontrolu dodržování ustanovení § zákona o cenách (podle druhu kontroly) u (*kontrolované osoby*).

Kontrolované období

První kontrolní úkon *datum*

Poslední kontrolní úkon *datum*

3. Způsob cenové regulace:

Ceny podléhají ve smyslu ustanovení § 10 zákona o cenách

- pravidlům regulace cen podle § 6 odst.,

- případně se jedná o úředně stanovené ceny podle § 5 odst. (podle druhu regulace).

Ve výměru MF č. 01/....., kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, je zboží zařazeno v položce.....

4. Zjištěné porušení cenových předpisů

popis zjištěného stavu, který vedl k porušení cenových předpisů a doklady

případně konstatování, že nedošlo k porušení cenových předpisů

Kvalifikace a kvantifikace porušení cenových předpisů:

způsob jejich porušení a uvedení ustanovení, k jejichž porušení jednáním kontrolované osoby došlo

5. Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

soupis všech podkladů získaných od kontrolované osoby, vytvořených cenovým kontrolním orgánem, příp. dalších důkazů rozhodných pro kvalifikaci porušení cenových předpisů

Podezření na vznik nepřiměřeného majetkového prospěchu a jeho vyčíslení. (Postup v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 a 4 zákona.)

6. Závěr:

Závěrem se uvede, že shora zjištěné závady budou podkladem pro další řízení o uložení pokuty.

7. Poučení

Proti tomuto protokolu lze podle § 12 zákona č. 255/2012 Sb., kontrolní řád, podat námitky

V dne

Za kontrolovanou osobu

Za Krajský úřad kraje:

v z o r – Dodatek k protokolu

Krajský úřad kraje

adresa
telefon
č.j.:

DODATEK K PROTOKOLU (č. *původního protokolu*)

o kontrole dodržování zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů,
a navazujících cenových předpisů *při označování zboží cenami, cenové evidenci (podle druhu kontroly; lze ho použít obecně pro jakýkoliv druh kontroly)*
v (*u jakého subjektu byla kontrola provedena*)

Důvod vyhotovení dodatku k protokolu:

podle ustanovení § 21 kontrolního řádu (oprava nesprávností, došetření po podání námitek oprávněným subjektem v zákonné lhůtě)

Stanovisko kontrolního orgánu:

Obsahem dodatku k protokolu může být jednak oprava nesprávností anebo popis okolností zjištěných došetřením. Dodatek k protokolu ani částečně nenahrazuje původní protokol, ale vydává se jako doplnění původního protokolu.

Závěr:

Proti kontrolnímu zjištění může kontrolovaná osoba podat písemné a odůvodněné námítky ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení dodatku k protokolu o kontrole

Dodatek vyhotovili:
(jména a podpisy)

Datum vyhotovení:
V

Počet stran:
Počet listů:

Přílohy:

Dodatek k protokolu byl vyhotoven v výtiscích

z toho x výtisků pro Krajský úřad kraje
1 výtisk pro (*kontrolovaná osoba*)

Dodatek k protokolu má stejné formální náležitosti jako protokol samotný.

v z o r – Protokol o kontrole dodržování § 11 a 13 zákona

	<u>Krajský úřad kraje</u> ODBOR, CENOVÉ ODDĚLENÍ adresa *tel: * fax:..... *www.....	Protokol č.: / 2017 Poř.č. : Č.j.:
--	--	--

PROTOKOL

o kontrole dodržování ustanovení § 11 a § 13 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, provedené odborem Krajského úřadu Kraje ... na základě zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů.

Kontrolu provedl(i,y): Jméno, příjmení evid. č. průkazu vedoucí kontrolní skupiny

Dne:...../.....2017 v.....hod

Předmět kontroly: místní šetření dodržování pravidel cenové evidence a povinnosti označování zboží cenami

Kontrolovaná osoba:	Kontrolovaná provozovna Adresa :	<u>Osoba jednající</u> <u>jménem</u> <u>kontrolované</u> <u>osoby</u>
		Jméno a příjmení:
Sídlo/místo podnikání:		
	Kontrolovaný obor:	
IČ :		Funkce:

Výpis z OR ze dne, sp. zn., vedená Městským/Krajským soudem
v, oddíl : ... vložka :

Živnostenský list: č.j. :..... vydal:.....dne:.....
platnost do:..... neurčitá*)

Evidenční číslo : Datum počátku podnikání provozovny:

Počet zaměstnanců :

A. Kontrolní zjištění :

Podle § 11 odst. 1 a 2 zák. č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a § 1 vyhl. č.450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, je prodávající povinen vést evidenci o cenách uplatňovaných, pokud jde o ceny spotřebního zboží (podle § 1 zák. o cenách se za prodej spotřebního zboží považuje i poskytování služeb) prodávajícímu spotřebiteli a tuto evidenci uchovávat tři roky po skončení platnosti ceny zboží. Cenová evidence musí obsahovat název zboží, popř. druh zboží, určené podmínky, k nimž se cena vztahuje, výše ceny, za kterou je zboží prodáváno a období, v němž se za tuto cenu prodávalo. K předložení cenové evidence byla kontrolovaná osoba vyzvána ve smyslu § 12 odst. 1 zákona o cenách.

- Cenová evidence doložena: **ano / ne*** za období :
- Cenová evidence vedena: na provozovně v sídle společnosti jinak
- Forma cenové evidence: elektronická jiná

Funkční čtečka na prodejně: **ano / ne *)**

B. Kontrolní zjištění :

Podle § 13 odst. 2 až 11 zák. č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a § 1 odst. ... vyhl. č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon o cenách, je prodávající při prodeji spotřebního zboží spotřebiteli povinen označit jej cenou platnou v okamžiku nabídky a vztahenou k prodávánému jednotkovému množství zboží a určeným podmínkám, nebo je povinen zpřístupnit na viditelném místě informaci o této ceně formou ceníku, vývěsky nebo jiným přiměřeným způsobem.

- Označení zboží cenami pro spotřebitele **je / není*)** v souladu s cenovými předpisy
- Označení cenou chybí*)
- Zboží v režimu slevy má uvedenu cenu před slevou*)
- Označení není viditelné*)
- Zboží není označeno měrnou cenou *)
-*)

• Rozsah zboží neoznačeného v souladu s cenovými předpisy z celkového objemu zboží na provozovně :

• Jedná se o zboží :	množství	cena uvedená na zboží	cena platná (poznámka)
.....Kč
.....Kč
.....Kč
.....Kč
.....Kč
.....Kč
.....Kč
.....Kč
.....Kč

- Seznam zboží uveden v příloze k protokolu: **ano / ne *)**

První kontrolní úkon:

C. Závěr:

1. Kontrolní orgán konstatuje, že u výše uvedené kontrolované osoby bylo zjištěno porušení cenových předpisů podle § 16 odst. 1 písm. g, h), i) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů. Shora zjištěné závady budou podkladem pro další řízení podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

2. Nebylo shledáno porušení cenových předpisů *)

3. Kontrola bude dokončena po předložení podkladů uvedených v bodě A) kontrolovanou osobou na adrese odděl./odboru Krajského úřadu kraje **doplnit adresu** **č.dv:** v termínu do na základě předchozího telefonického upřesnění*).

Poslední kontrolní úkon:

D. Poučení osoby oprávněné jednat jménem kontrolované osoby

S obsahem protokolu jsem byl(a) seznámen(a) a poučen(a) o možnosti podat **do 15 dnů** písemné a zdůvodněné námítky v souladu s ustanovením § 13 kontrolního řádu.

Za Krajský úřad kraje sepsali(y): jména, příjmení, funkce

vedoucí kontrolní skupiny

.....*)

Vyhotoven v dne:/..... 2017

Podpisy :

*) *Nehodící se škrtněte!*

v z o r – Usnesení podle § 36 správního řádu

Krajský úřad kraje

adresa
telefon
č.j.:

Spisová značka
V dne

Adresát – účastník řízení

(v případě, že má účastník řízení zástupce, usnesení se vyhotovuje na jméno účastníka, ale zasílá se zástupci; vždy zaslat datovou schránkou nebo na doručenkou)

U S N E S E N Í

Krajský úřad kraje, podle § 36 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, prohlašuje, že účastník řízení ve věci správního řízení o porušení § zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, může podávat své návrhy
ve lhůtě dnů

od data oznámení tohoto usnesení a v této lhůtě má zároveň možnost podle § 36 odst. 3 správního řádu vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí.

Odůvodnění

V uvedeném řízení byly shromážděny dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí, kterými jsou:
zejména protokol a přílohy k němu

.....

Účastník řízení má možnost se ve shora uvedené lhůtě vyjádřit k podkladům pro vydání rozhodnutí, navrhopvat důkazy a činit další návrhy, aby mohlo být rozhodnuto podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a zákona č. 526/1990 Sb., o cenách.

Poučení

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení u Krajského úřadu kraje Podané odvolání nemá odkladný účinek.

úřední otisk razítka
jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby

Je případně možné místo tohoto usnesení použít postup podle následujících vzorů Oznámení o zahájení správního řízení a Oznámení o ukončení dokazování – seznámení se s podklady pro rozhodnutí. Tyto se činí dopisem zasílaným datovou schránkou nebo na doručenkou.

v z o r – Oznámení o zahájení správního řízení (řízení o přestupku)

Krajský úřad kraje

adresa
telefon
č.j.:

spisová značka

V dne

Adresát – účastník řízení

(v případě, že má účastník řízení zástupce, oznámení o zahájení správního řízení se vyhotovuje na jméno účastníka, ale zasílá se zástupci; vždy zaslat datovou schránkou nebo na doručenkou)

Oznámení o zahájení řízení o přestupku

Krajský úřad kraje jako věcně a místně příslušný správní orgán podle § 4 odst. 2 zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, Vám **oznamuje**, že s Vámi (*identifikace účastníka řízení*) podle § 78 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, zahajuje správní řízení ve věci uložení pokuty za porušení cenových předpisů podle ustanovení **§ 16 odst. písm.** zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, kterého jste se dopustil tím, že *podrobný popis skutku*.

Za výše uvedené porušení ustanovení zákona o cenách Vám může být ve správním řízení uložena pokuta podle ustanovení **§ 16 odst. 4 písm.** zákona o cenách až do výše **1 000 000,- Kč/ 10 000 000,- Kč**, (*popřípadě ve výši jedno až pětinasobku nepřiměřeného majetkového prospěchu, zjištěného za kontrolované období, nejvýše za dobu jeho posledních 3 let*)

V rámci řízení o přestupku jsou **účastníci** oprávněni:

- navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí, pokud správní úřad usnesením tuto dobu neomezí,
- vyjádřit v řízení své stanovisko. Pokud o to požádají, poskytne jim správní úřad informace o řízení,
- nahlížet do správního spisu a žádat o vydání kopií jednotlivých písemností kdykoliv v průběhu pracovní doby. K nahlížení do spisu a pořizování výpisů se můžete dostavit na, **po předchozí domluvě**,
- činit podání,
- žádat sdělení oprávněných úředních osob, které v dané věci činí úkony,
- před vydáním rozhodnutí se vyjádřit k jeho podkladům.

V souladu s § 94 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich je lhůta pro vydání rozhodnutí 60 dnů ode dne zahájení řízení. Pokud bude v řízení nezbytné provést výslechy svědků a ústní jednání, případně další úkony podle § 71 odst. 3 správního řádu, prodlužuje se lhůta pro vydání rozhodnutí až na celkových 90 dnů ode dne zahájení řízení o přestupku.

Jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby

v z o r – Oznámení o ukončení dokazování – seznámení se s podklady pro rozhodnutí

Krajský úřad kraje

adresa

telefon

č.j.:

spisová značka

V dne

Adresát – účastník řízení

(v případě, že má účastník řízení zástupce, oznámení se vyhotovuje na jméno účastníka, ale zasílá se zástupci; vždy zaslat datovou schránkou nebo na doručenkou)

Oznámení o ukončení dokazování – seznámení se s podklady pro rozhodnutí

Krajský úřad kraje jako věcně a místně příslušný správní orgán podle § 4 odst. 2 zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, Vám sděluje, že ve věci správního řízení vedeného pod spisovou značkou byly shromážděny dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí, a to:

vypsát všechny podklady pro vydání rozhodnutí (protokoly, dodatky, další důkazy a vyjádření)

Podle ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, máte možnost se před vydáním rozhodnutí vyjádřit ke všem jeho podkladům, a to včetně způsobu jejich opatření, případně navrhnout jejich doplnění.

Můžete tak učinit nahlédnutím do spisu na Krajském úřadě kraje, adresa, v kanceláři č., dne nebo dne

Jméno, příjmení, funkce
a podpis oprávněné úřední osoby

v z o r –Rozhodnutí o přestupku

Krajský úřad kraje

adresa
telefon
č.j.:

Spisová značka

Vdne.....

Adresát – účastník řízení (příp. jeho zástupce)

(v případě, že má účastník řízení zástupce, rozhodnutí se vyhotovuje na jméno účastníka, ale zasílá se zástupci; vždy zaslat datovou schránkou nebo na doručenkou)

R O Z H O D N U T Í

Krajský úřad kraje jako věcně a místně příslušný správní orgán podle § 4 odst. 2 zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, **ukládá** :

Právnícké osobě/podnikající fyzické osobě/fyzické osobě se sídlem/místem podnikání/adresou trvalého pobytu), IČ(u fyzických podnikajících osob i datum narození/ u fyzických nepodnikajících osob datum narození na místo IČ)

I.

podle § 16 odst. ... písm.) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů,
pokutu

ve výši :
(slovy :)

za porušení cenových předpisů ve smyslu § 16 odst. ..., písm.) ... zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ke kterému došlo tím, že *(např. porušil ustanovení § 5 nebo jiné) spolu s podrobným popisem skutku a období, za které se ukládá pokuta.*

Pokuta je podle § 46 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, splatná do 30 dnů ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí, jímž byla uložena, na účet

Uložením pokuty není ve smyslu § 18 zákona č. 526/1990 Sb. novela, o cenách, dotčeno právo na vydání majetkového prospěchu tomu, na jehož úkor byl získán.

II.

podle ustanovení § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a v souladu s ustanovením § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení,

**povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou
ve výši 1 000,- Kč
(slovy: jeden tisíc korun českých),**

protože porušila své právní povinnosti ve smyslu § 16 odst. ..., písm.) novela ... zákona č. 526/1990 Sb., o cenách.

Paušální částka náhrady nákladů řízení je splatná do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí ve smyslu § 79 odst. 8 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a § 107 odst. 6 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, na účet Krajského úřadu v č. vedený u

Odůvodnění

I.

viz body 152. až 154. metodické pomůcky

II.

Podle § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich správní orgán uloží obviněnému, který byl uznán vinným, povinnost paušální částkou nahradit náklady řízení. **Právníká/podnikající fyzická/fyzická osoba** porušila zákon o cenách, jak je uvedeno ve výroku a v odůvodnění v části I. rozhodnutí.

Vzhledem k tomu, že obviněný byl shledán vinným ze spáchání přestupku, bylo rozhodnuto uložit mu povinnost nahradit náklady řízení.

Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, který správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění čl. II vyhlášky Ministerstva vnitra č. 112/2017 Sb., kterou se mění vyhláška 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, který správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka náhrady nákladů řízení 1 000,- Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení u Krajského úřadu kraje

úřední otisk razítka

jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby

v z o r – P ř í k a z

Krajský úřad kraje

adresa
telefon
č.j.:

Spisová značka

Vdne.....

Adresát – účastník řízení (příp. jeho zástupce)

(v případě, že má účastník řízení zástupce, příkaz se vyhotovuje na jméno účastníka, ale zasílá se zástupci; vždy zaslat datovou schránkou nebo na doručenkou)

P Ř Í K A Z

Krajský úřad kraje jako správní orgán věcně a místně příslušný podle § 4 odst. 2 zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, a podle § 16 odst. písm.) ... zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, rozhodl na základě protokolu (č.j.) a Právníké osobě/podnikající fyzické osobě/fyzické osobě se sídlem/místem podnikání/adresou trvalého pobytu), IČ(u fyzických podnikajících osob i datum narození/ u fyzických nepodnikajících osob místo datum narození na místo IČ)

I.

přikazuje zaplatit pokutu

ve výši Kč (slovy korun českých)

za porušení cenových předpisů podle ustanovení § 16 odst. písm.) ... zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, *(např. porušil ustanovení § 5 nebo jiné) spolu s podrobným popisem skutku a obdobím, za které se ukládá pokuta - (popis porušení).*

Pokuta je podle § 46 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, splatná do 30 dnů ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí, jímž byla uložena, na účet

V případě vyčíslení neoprávněného majetkového prospěchu uvést také:

Uložením pokuty není ve smyslu § 18 zákona o cenách dotčeno právo na vydání majetkového prospěchu tomu, na jehož úkor byl získán.

Odůvodnění:

I.

viz body 152. až 154. metodické pomůcky

Poučení:

Proti tomuto příkazu je podle § 150 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, možno podat odpor u Krajského úřadu krajedo osmi dnů ode dne oznámení příkazu.

úřední otisk razítka

jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby